

Gmina Dobra

Gminna Strategia

Rozwiązywania

Problemów

Społecznych

na lata 2014 – 2020

Spis treści

MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	4
PODSTAWA PRAWNA STRATEGII, ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ STRATEGIAMI NARODOWYMI I EUROPEJSKIMI	5
POWIĄZANIE STRATEGII Z KRAJOWYMI AKTAMI PRAWNYMI.	5
PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII	11
1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE	12
3. HISTORIA	14
3. GOSPODARKA GMINY	17
3.1. Rolnictwo	17
3.2. Przedsiębiorczość	18
4. LUDNOŚĆ GMINY	18
4.1. Demografia	18
4.2. Poziom życia	21
4.3. Mieszkalnictwo	22
5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA	22
5.1. Oświata	22
5.2. Kultura	27
5.4. Służba zdrowia	29
5.5. Opieka społeczna	31
5.6. Policja	42
5.7. Rekreacja i sport	42
5.8. Organizacje społeczne	43
6. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY	44
6.1. Analiza problemów społecznych gminy na podstawie danych instytucji	44
6.2. Problemy i oczekiwania społeczne wg uczestników warsztatów i na podstawie ankiety	52

6.3 Analiza SWOT Gminy Dobra.....	62
7.PLANOWANIE DZIAŁAŃ.	63
7.1 Misja i wizja Gminy Dobra.....	63
7.2 Cele strategiczne, operacyjne i zadania.	65
7.3 Harmonogram wdrażania strategii.	65
7.4 Harmonogram wdrażania strategii na lata 2014 - 2020.	73
8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII	82
8.1 System monitorowania strategii.....	82
8.2 Ewaluacja strategii.	85
ZAŁĄCZNIKI.....	90
Ankieta - wzór.....	90
Proponowane projekty	93

MERYTORYCZNE UZASADNIENIE OPRACOWANIA STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Obecnie stale wzrasta zakres zadań stawianych przed instytucjami pomocy społecznej, co spowodowane jest zwiększającym się ich ciężarem gatunkowym i stopniem trudności generowanym takimi czynnikami, jak redukcja zatrudnienia, deficyt nowych miejsc pracy, wzrost kosztów związanych z ochroną zdrowia i rehabilitacją osób niepełnosprawnych. W celu ich realizacji powstały, bądź zostały znowelizowane akty prawne, a wśród nich art. 17 ust. 1 pkt 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 182), zobowiązujący samorząd gminy do opracowania i realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Działania te opierają się na zasadach programowania, subsydiarności, koncentracji, elastyczności i otwartości. Istotą nowego modelu działania pomocy społecznej, kreującej politykę społeczną – a w jej obszarze strategię rozwiązywania problemów społecznych – jest jej uspołecznienie zarówno w procesie planowania, jak też realizacji.

Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby zarówno w kontekście indywidualnym, jak i społecznym. Strategia jest dokumentem opisującym, analizującym i wartościującym zjawiska w tym obszarze rzeczywistości, od którego zależy stworzenie wizji godnego życia zarówno jednostki, jak też grupy społecznej jako całości; w praktyce stanowi skuteczny instrument realizacji przyjętych założeń dla osiągnięcia stanu określonego w wizji.

Państwo Członkowskie Unii Europejskiej ma obowiązek prowadzenia w ramach Unii wspólnych działań wspierających, uzupełniających i koordynujących w szeroko pojętej dziedzinie ochrony ludności i rozwoju kapitału ludzkiego. Opracowanie strategii jest warunkiem pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów dotyczących sfery społecznej zarówno z budżetu państwa, jak też funduszy Unii Europejskiej.

PODSTAWA PRAWNA STRATEGII, ZGODNOŚĆ Z PRAWEM WSPÓLNOTOWYM ORAZ STRATEGIAMI NARODOWYMI I EUROPEJSKIMI

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobra tworzona jest z mocy Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 182), która w art. 17 ust. 1 pkt 1 nakłada na gminy obowiązek „opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Art. 17, ust. 1, pkt. 1 Ustawy o pomocy społecznej określa zakres konstruowanej strategii, w której priorytetowe działania wiążą się ściśle z opracowaniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

POWIĄZANIE STRATEGII Z KRAJOWYMI AKTAMI PRAWNYMI.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobra jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- Ustawy z dnia 29 maja 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2010 nr 234 poz. 1536);
- Ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2011 nr 43 poz. 225);
- Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2012 nr 0 poz. 1356);
- Ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2012 nr 0 poz. 124);
- Ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2013 nr 0 poz. 674);
- Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. 2011 nr 127 poz. 721);

- Ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2006 nr 139 poz. 992).
- Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie Dz. U. 2005 nr 180 poz. 1493
- Ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2011 r., Nr 149)

Zgodność ze Strategią Rozwoju Gminy Dobra

Zadania niniejszej strategii są zgodne, uzupełniające i wspierające wobec założeń i misji Strategii Rozwoju Gminy Dobra.

Misja strategii:

Gmina Dobra obszarem o wysoko rozwiniętej infrastrukturze sprzyjającej przedsiębiorczym postawom jej mieszkańców.

Kierunki i cele strategiczne:

1. Doprowadzić infrastrukturę techniczną gminy do odpowiedniego poziomu, w porównaniu z bliższym i dalszym otoczeniem oraz do wymogów europejskich.
 - Kontynuacja rozbudowy sieci i modernizacji dróg.
 - Budowa oczyszczalni ścieków, kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej.
 - Rozwiązywanie problemu gospodarki odpadami stałymi.
 - Podniesienie standardu budownictwa; remont domów ludowych, remiz OSP i substancji mieszkaniowej.
 - Opracowanie planu przestrzennego zagospodarowania gminy.
2. Stymulowanie wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich poprzez rozwój turystyki i stwarzanie warunków do wypoczynku i rekreacji na terenie gminy jako alternatywne źródło dochodów dla mieszkańców.
 - Kreowanie rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy.
 - Tworzenie zaplecza dla rozwoju turystyki i agroturystyki na terenie gminy.
3. Wspieranie procesów dostosowawczych rolnictwo do warunków UE, procesy restrukturyzacji rolnictwa oraz działania zmierzające do poprawy dochodowości gospodarstw rolnych.
 - Stworzenie warunków do zwiększenia dochodów producentów rolnych, propagowanie produktów ekologicznych.
4. Dostrzeganie potrzeby systematycznego podnoszenia poziomu wykształcenia ludności gminy i przeciwdziałania bezrobociu.

- Posiadanie lokalnego programu reformy edukacji i oświaty.
- 5. Wspieranie procesów integrujących wsie, organy samorządowe oraz wykorzystywanie atutów gminy poprzez ich promocję.
- Stworzenie dogodnych warunków dla inwestorów zainteresowanych tworzeniem nowych stanowisk pracy w gminie.
- Kreowanie pozytywnego wizerunku gminy.

Zgodność z regionalnymi i wojewódzkimi dokumentami strategicznymi, w tym:

- ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Limanowskiego na lata 2010-2016

Zgodność z priorytetowymi kierunkami działań:

1. Wspieranie środowisk i grup zagrożonych marginalizacją.
2. Rozwój zasobów ludzkich.

Zgodność z celami strategicznymi:

1. Instytucje pomocy działające jako zintegrowany system wsparcia dla osób potrzebujących,
2. Praca socjalna jako kompleksowe spojrzenie na klienta poprzez rozwijanie form kompensacyjno- profilaktycznych,
3. Profesjonalna kadra pomocy społeczne

- ze Strategią Rozwoju Województwa Małopolskiego na lata 2011 – 2020, która została przyjęta Uchwałą Sejmiku Województwa Małopolskiego Nr XII/183/11 z dnia 26 września 2011 roku.

W strategii przyjęto jako cel główny:

Efektywne wykorzystanie potencjałów regionalnej szansy dla rozwoju gospodarczego oraz wzrost spójności społecznej i przestrzennej Małopolski w wymiarze regionalnym, krajowym i europejskim.

Wyodrębniono siedem obszarów polityki rozwoju, do których zaliczono następujące:

1. Gospodarka wiedzy i aktywności
2. Dziedzictwo i przemysły czasu wolnego
3. Infrastruktura dla dostępności komunikacyjnej
4. Krakowski Obszar Metropolitalny i inne subregiony
5. Rozwój miast i terenów wiejskich
6. Bezpieczeństwo ekologiczne, zdrowotne i społeczne
7. Zarządzanie rozwojem województwa

- z Programem Strategicznym „Włączenie Społeczne”.
- z Regionalnym Planem Rozwoju Ekonomii Społecznej w Województwie Małopolskim na lata 2013-2020
- z Małopolskim Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2007-2013
- z Małopolskim Programem Ochrony Zdrowia 2006-2013
- z Małopolskim Programem Przeciwdziałania Narkomanii 2008-2013
- z Małopolskim Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych 2008-2013
- z Małopolskim Programem Ochrony Zdrowia Psychicznego 2011-2015
- z Wojewódzkim Programem Wyrównywania Szans Osób Niepełnosprawnych i Przeciwdziałania ich Wykluczeniu Społecznemu oraz Pomocy w Realizacji Zadań na Rzecz Zatrudniania Osób Niepełnosprawnych w Województwie Małopolskim 2007-2013
- z Wieloletnim Programem Współpracy Województwa Małopolskiego z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na lata 2013-2017

Zgodność ze Strategią Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Głównym celem SRKL jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób w taki sposób, by mogły w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia.

Poza celem głównym w SRKL wyznaczono pięć celów szczegółowych:

- wzrost zatrudnienia;
- wydłużenie aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych;
- poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym;
- poprawa zdrowia obywateli oraz podniesienie efektywności opieki zdrowotnej;
- podniesienie poziomu kompetencji i kwalifikacji obywateli.

Zgodność z Narodowym Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Zawarte w Strategii działania wynikają z postanowień Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości, przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. 2012 nr 0 poz. 1356); szczególnie zaś z art. art. 1, 2, 4 i są spójne z założeniami polityki określonej w Narodowym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Zgodność z Narodowym Programem Zdrowia

Działania przedstawione w Strategii są zgodne z założeniami zawartymi w Narodowym Programie Zdrowia, szczególnie zaś z celem operacyjnym zakładającym *zmniejszenie i zmianę struktury spożycia alkoholu oraz zmniejszenie szkód zdrowotnych spowodowanych alkoholem*.

Zgodność z Narodowym Planem Rozwoju na lata 2007 – 2013

Zgodność z kierunkami działań zawartych w Planie, a w szczególności z:

- Zwiększanie dostępu do edukacji
- Wspieranie otwartości systemu edukacji
- Wyższa jakość kształcenia
- Zwiększanie zatrudnialności
- Wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy
- Wspieranie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy
- Podnoszenie innowacyjności przedsiębiorstw
- Zapobieganie wykluczeniu społecznemu
- Wsparcie rodzin
- Wsparcie, rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych
- Budowa systemu wsparcia dla osób starszych i wymagających opieki
- Poprawa warunków życia i pracy
- Wzmacnianie kapitału społecznego, rozwój ekonomii społecznej
- Poprawa bezpieczeństwa publicznego i obywateli

Zgodność ze Strategią Polityki Społecznej na lata 2007-2013

Dokument *Strategia Polityki Społecznej na lata 2007-2013* został przyjęty przez Radę Ministrów 13 września 2005 r.

Zadaniem strategii jest wskazanie w diagnozie, na które obszary polityki społecznej należy skierować szczególną uwagę, następnie sformułowanie priorytetów i celów, opisanie zadań, czyli określenie instrumentów polityki społecznej, dzięki którym możliwe będzie zrealizowanie zakładanych celów, a także wskazanie źródeł finansowania. W strategii odnajdujemy następujące priorytety:

1. Poprawa warunków powstawania i funkcjonowania rodzin.
2. Wdrożenie aktywnej polityki społecznej.

3. Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.
4. Budowa systemu wsparcia dla osób w wieku poprodukcyjnym.
5. Aktywizacja i mobilizacja partnerów lokalnych.
6. Rozwój partnerstwa publiczno-społecznego jako podstawy rozwoju usług społecznych.
7. Integracja społeczna i zawodowa imigrantów.

Zgodność z prawem wspólnotowym

Prawo wspólnotowe (*acquis communautaire*) nie ingeruje w systemowe rozwiązania w zakresie pomocy społecznej obowiązujące w państwach członkowskich Unii Europejskiej. Funkcjonuje jednak polityka społeczna Unii koordynująca narodowe polityki społeczne w zakresie koniecznym z punktu widzenia funkcjonowania wspólnoty.

Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno – gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to:

Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1784/1999/WE) jest głównym instrumentem wspierającym działania podejmowane w ramach:

- Europejskiej Strategii Zatrudnienia; zawarte w filarze Równość Szans: aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, wykluczeniu społecznemu, promowanie równych szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, aktywizacja zawodowa kobiet oraz rozwój powszechnego kształcenia.
- Inicjatywy Wspólnotowej EQUAL; zawarte zwłaszcza w działaniach:
 - Promowanie rynku pracy otwartego dla wszystkich poprzez ułatwianie wchodzenia i powrotu na rynek pracy osobom, które doświadczają dyskryminacji,
 - Wzmocnienie krajowej strategii gospodarki społecznej poprzez podnoszenie jakości zatrudnienia w sektorze usług oraz rozwój zatrudnienia socjalnego,
 - Godzenie życia rodzinnego i zawodowego oraz ponowna integracja zawodowa kobiet i mężczyzn poprzez rozwój i promocję elastycznych form zatrudnienia i organizacji pracy.

PROCES WYPRACOWANIA STRATEGII

Proces przygotowania dokumentu składał się z następujących etapów:

- organizacja procesu planowania strategicznego
- diagnoza sytuacji społecznej gminy
- planowanie działań.
- opracowanie dokumentu

Bazą do opracowania diagnozy społecznej zawartej w strategii były materiały i analizy statystyczne gromadzone przez instytucje takie, jak: Urząd Gminy Dobra, baza danych regionalnych Głównego Urzędu Statystycznego www.stat.gov.pl, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej, Powiatowy Urząd Pracy w Limanowej, Komenda Policji, Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, placówki oświatowe, kulturalne oraz wyniki anonimowych ankiet na temat występujących w gminie problemów i oczekiwań.

W celu zastosowania partycypacyjnego modelu opracowania strategii przeprowadzono warsztaty, celem spotkania była diagnoza sytuacji społecznej, przeprowadzenie analizy SWOT, wyznaczenie celów oraz planowanie działań w ramach strategii. W dniu 22 lutego 2013 r. przeprowadzono spotkanie z przedstawicielami poszczególnych instytucji z terenu gminy Dobra, na którym wskazano najważniejsze dla lokalnej społeczności problemy, szanse i zagrożenia.

Elementem uspołecznienia procesu budowy Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych było przeprowadzenie badania ankietowego na terenie gminy. Ankietę (Załącznik nr 1.) skierowano do osób zainteresowanych uczestnictwem w życiu społecznym gminy. Rozdano 100 ankiet, zwrot wyniósł 81 ankiet. Badaniu ankietowemu poddano instytucje funkcjonujące na terenie gminy oraz mieszkańców.

1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE¹

Gmina Dobra położona jest w powiecie limanowskim, znajdującym się w centralnej części województwa małopolskiego

POWIAT LIMANOWSKI

Mapa - położenie Gminy Dobra w powiecie limanowskim (źródło: www.kppsplimanowa.pl/)

Gmina zajmuje obszar 10 905 ha (109 km²). W skład gminy wchodzi 11 sołectw: Chyszówki, Dobra, Gruszowiec, Jurków, Porąbka, Przenosza, Pórzeczki, Skrzydlna, Stróża, Wilczyce i Wola Skrzydlańska. Poniższa tabela prezentuje ich poszczególne charakterystyki pod względem zajmowanej powierzchni:

Tabela 1.: Powierzchnia sołectw. Źródło: www.gminadobra.pl

Nazwa sołectwa:	Powierzchnia (w ha)	Procent ogólnej pow. gminy

¹ <http://www.gminadobra.pl/?id=38598&location=f&msg=1>; <http://dobra.gmina.montanus.pl/>
<http://www.drewniana.malopolska.pl/?page=obiekty&id=41> zdjęcie 1
<http://www.polskaniezwykla.pl/web/gallery/photo,179745.html> zdjęcie 2

Nazwa sołectwa:	Powierzchnia (w ha)	Procent ogólnej pow. gminy
Chyszówki	1043	9,50%
Dobra	1999	18,3 %
Gruszowiec	506	4,6 %
Jurków	957	8,7 %
Porąbka	668	6,1 %
Przenosza	498	4,6 %
Pórzeczki	2170	20,2 %
Skrzydlna	862	7,9 %
Stróża	621	5,7 %
Wilczyce	923	8,4 %
Wola Skrzydlańska	658	6,0 %
Gmina ogółem	10905	100 %

Infrastruktura komunikacyjna:

Teren Gminy Dobra przecinają:

- droga krajowa nr 28 (Zator-Medyka)
- drogi powiatowe:
 - Mszana Dolna - Jurków - Podłopień;
 - Skrzydlna - Wilkowisko;
 - Skrzydlna - Wierzbanowa;
 - Dobra - Raciechowice
- oraz liczne drogi gminne.

Pod względem geograficznym gmina Dobra umiejscowiona jest w centralnej części Beskidu Wyspowego. Gmina położona jest na średniej 507 m n.p.m. Najwyższe szczyty, znajdujące się na jej obszarze to Mogielica (1171 m n.p.m.), Jasień (1062 m n.p.m.), Cwilin (1060 m n.p.m.), Krzysztanów (1012 m n.p.m.), Śnieżnica (1006 m n.p.m.) i Łopień (951 m n.p.m.). W dolinach płyną rzeczki i potoki, stanowiące dopływ rzek Raba i Dunajec. Nazwa „Beskid Wyspowy” powstała za sprawą malowniczego krajobrazu zalesionych gór wznoszących się ponad dolinami rzek, ponieważ widok ten przypomina wyspy.

3. HISTORIA²

Rys historyczny Gminy Dobra

Pierwsze ślady osadnictwa w tym rejonie Beskidu Wyspowego, pochodzą sprzed 3200 lat. Początkowo tereny te zamieszkiwane były przez przedstawicieli kultury łużyckiej (ludy wenedzkie lub tracko – dackie), w kolejnych wiekach przez ludy celtyckie. W wieku VI i VII na obszary te napłynęły ze wschodu ludy słowiańskie. Przypuszcza się, że początki niektórych osad gminy Dobra sięgają czasów plemiennego Państwa Wiślan (VIII – X w.).

Historia obszaru Beskidu Wyspowego jest również mocno związana z chrześcijaństwem. Wiadomo, że ludy z terenów Szczyrzyckiego Opoła płaciły dziesięciny biskupowi krakowskiemu Lambertowi jeszcze przed rokiem 1010. W II połowie XI wieku dziesięciny te przekazywane były mnichom benedyktyńskim z klasztoru w Sieciechowie (ob. powiat kozienski). Prawdopodobnie w I połowie XII wieku powstała pierwsza parafia w oparciu o świątynię wzniesioną w Górze Świętego Jana. Możliwe, że inicjatorami tego przedsięwzięcia byli mnisi benedyktyńscy z klasztoru w Tyńcu. Ponadto istnieją przesłanki, że w Szczyrcu wybudowali oni filialną siedzibę, np. w rejonie Góry Grodzisko zwanym Klasztorzysko i prawdopodobnie jej pierwszymi gospodarzami byli Cystersi, zanim zbudowali oni własną siedzibę w obecnym miejscu.

Katastrofalne w skutkach dla osadników omawianych terenów były najazdy Tatarów, którzy w XIII wieku grabili tereny Europy Wschodniej i Środkowej (między innymi zniszczeniu uległ Kraków). Położyli oni kres grodów wzniesionych na tych terenach i być może wspomnianego kościoła w Górze (najnowsze hipotezy wskazują, że najazd miał miejsce w roku 1259). Następstwem wspomnianych ataków było wzniesienie zamku w Dobczycach, który przejął funkcje pełnione wcześniej przez gród na Grodzisku, który w roku 1329 był już

² Dane o historii gminy za www.gminadobra.pl

kompletną ruiną.

W I połowie XIII wieku nastąpiła wielka kolonizacja Beskidu Wyspowego, Gorców i Podhala, a jej inicjatorem był wielki ród Gryfitów, który otrzymał owe tereny z nadania Henryka Brodatego ok. 1230 roku. Wspomniany ród z kolei powierzył zadanie kolonizacji dziewiczych terenów Cystersom. Od końca XIII wieku osiedlali się tam zarówno Polacy jak i Niemcy. Ponadto w wieku XV i XVI w dolinach dobrzeńskich osiedliły się również pastewne ludy Wołochów.

Na terenie gminy Dobra, tylko jedna miejscowość może poszczycić się tradycjami miejskimi, mowa tu o Skrzydlniej. Stolica gminy - wieś Dobra, powstała 2 sierpnia 1361 roku. Źródłem tej właśnie daty jest dokument, który wymienia Dobrą jako wieś szlachecką, będącą wspólną własnością dziedziców z rodu Ratołdów herbu Szarza czyli Osoryja, którego gniazdem była Skrzydlna. W ciągu następnych stuleci właścicielami owych terenów byli między innymi: Prandota z Raciborzan, ród Błędownskich, Lubomirscy. W 1730 roku ostatnim właścicielem (przed wejściem pod panowanie austriackie, w wyniku rozbiorów) był Jan Małachowski, a potem jego żona Izabella.

Zabytki w Gminie

Najstarsze zabytki gminy to przede wszystkim obiekty sakralne, dwory i dworki. Drewniany kościół p.w. św. Szymona i Tadeusza Judy to najstarszy zabytek znajdujący się na terenie Gminy Dobra. Posiada on konstrukcję zrębową, wybudowany został pod koniec XVII wieku w miejscu poprzedniego, który powstał w 1361 roku, a spłonął w roku 1678. Stojący do dziś kościół posiada w swoim prezbiterium ikonę z dawnej cerkwi w Dobrej (cerkiew ta została zniszczona przez powódź). Zarówno ołtarz główny, jak i ołtarze boczne, zostały wykonane w stylu rokoko. W kościele znajduje się też wiele obrazów z XVII, XVIII i XIX wieku (jak chociażby „Ecce homo” i Matki Bożej Szkaplerznej), a także pozostałości polichromii barokowej. Przetrwała również do dziś chrzcielnica z XVIII wieku. Z kolei dawna plebania pełni współcześnie funkcję muzeum parafialnego. Wśród eksponatów wyróżnić można skrzynie z żelaznym zamkiem i 12 ryglami (przełom XVII i XVIII wieku) oraz biblię datowaną na rok 1596 i inne XVI-wieczne rękopisy.

XVII-wieczny drewniany kościół p.w. św. Szymona i Tadeusza Judy w Dobrej

Znajdujący się w Skrzydlniej zabytkowy kościół p.w. św. Mikołaja Biskupa posiada oryginalne prezbiterium oraz zakrystię, które powstały w XVI wieku (przed 1587 rokiem). Zbudowane zostały one przez Prokopa Pieniążka, po czym dołączono je do starszej, drewnianej nawy. W kościele umiejscowiony jest także renesansowy nagrobek z piaskowca, znajdujący się w boku głównego ołtarza. Zarówna przylegająca do kościoła kaplica, jak i kościelna wieża, zbudowane zostały również z drewna. Przy murze kościelnym rosną do dziś stare dęby, będące pomnikami przyrody.

Zabytkowy kościół p.w. św. Mikołaja Biskupa

Na terenie części wsi zwanej Ługownia znajduje się piętrowy murowany dwór, pochodzący z XVI lub XVII wieku. Być może stoi on w miejscu starego obronnego dworu Ratułdów, który posiadał murowaną wieżę obronną wybudowaną przed 1473 rokiem.

We wsi umiejscowiona jest również kapliczka „Chrystus przy słupie”, datowana na XVIII wiek.

3. GOSPODARKA GMINY

3.1. Rolnictwo

Rejon Gminy Dobra jest miejscem granicznym dla dwóch stref klimatycznych; klimatu Pogórza Karpackiego oraz klimatu Beskidzkiego (są to klimaty typu górskiego i podgórskiego). Okres wegetacji roślin trwa średnio pomiędzy 190 a 210 dniami. Stoki gór i pagórków są bardzo dobrze nasłonecznione, co sprzyja uprawom sadowniczym (jabłonie, grusze, śliwy, czereśnie, porzeczki, agrest itd.). Znaczną część użytków rolnych w Gminie stanowią właśnie sady.

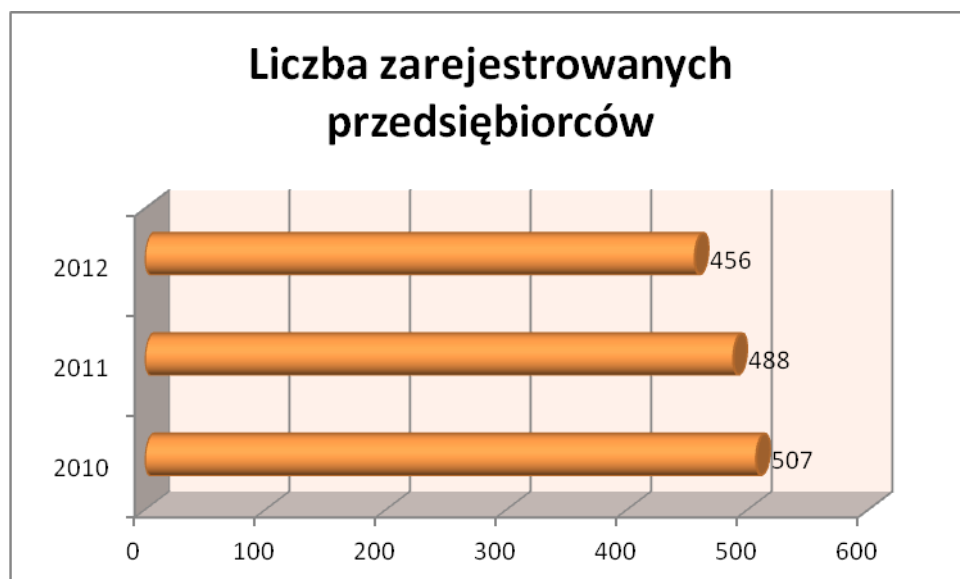
Użytki rolne zajmują ok. 45% obszaru Gminy (4936 ha). 47% terenu Gminy pokrywają lasy (5169 ha). Pozostałe grunty zajmują 8%, czyli 800 ha spośród ogółu powierzchni Gminy. Wartość użytkowa gleb na terenie gminy mieści się w przedziale od III do V klasy bonitacyjnej. Znajdują się one w większości na podłożu skalistym i ilastogliniastym. Słabe gleby tego typu nie sprzyjają uprawie zbóż, roślin motylkowych, okopowych, ani też owoców czy jarzyn.

Od wielu wieków jednak na terenie Gminy dużą rolę odgrywa hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu.

Podstawowym źródłem dochodów mieszkańców okazuje się przede wszystkim wysokowydajna produkcja owoców, zwłaszcza jabłek.

3.2. Przedsiębiorczość

Wykres 1. Liczba przedsiębiorców zarejestrowanych w Gminie Dobra w latach 2010-2012, dane wg UG Dobra

Jak ilustruje powyższy wykres, w ostatnich trzech latach liczba przedsiębiorców zarejestrowanych w Gminie Dobra systematycznie spada. Przekłada się to oczywiście na wiele problemów społecznych związanych z kurczącym się lokalnym rynkiem pracy takich, jak: ubóstwo, migracje, uzależnienia i inne.

4. LUDNOŚĆ GMINY³

4.1. Demografia

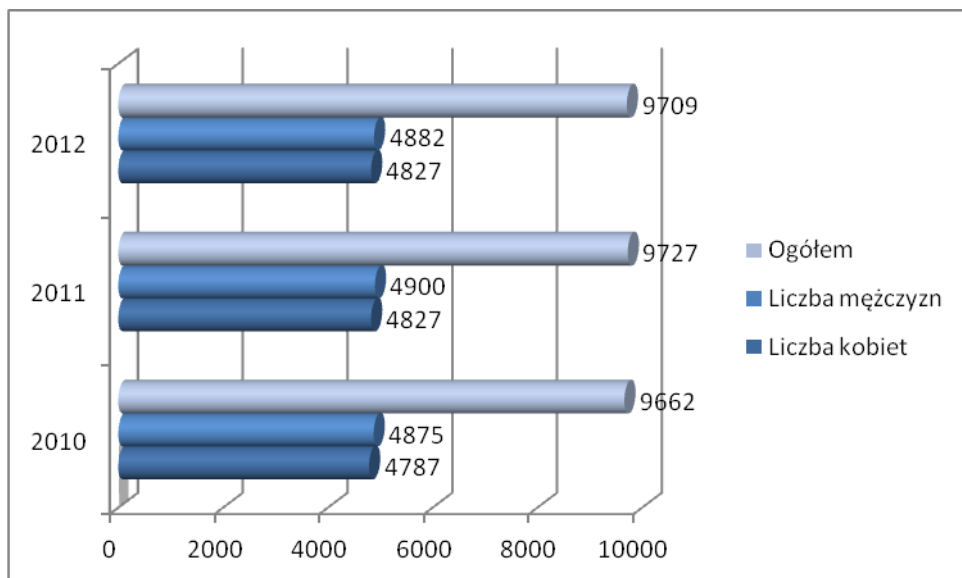
Gmina Dobra zajmuje obszar 10991 ha. Sieć osadniczą Gminy tworzy 11 miejscowości oraz 11 sołectw. Gęstość zaludnienia w 2011 roku wyniosła 88 osób na 1 km².

Gminę Dobra zamieszkuje 9709 osób, w tym 4827 kobiet i 4882 mężczyzn (dane na 31 XII 2012 r.).

³Za:

http://www.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_malopolskie/portrety_gmin/powiat_limanowski/dobra.pdf
oraz GOPS Dobra

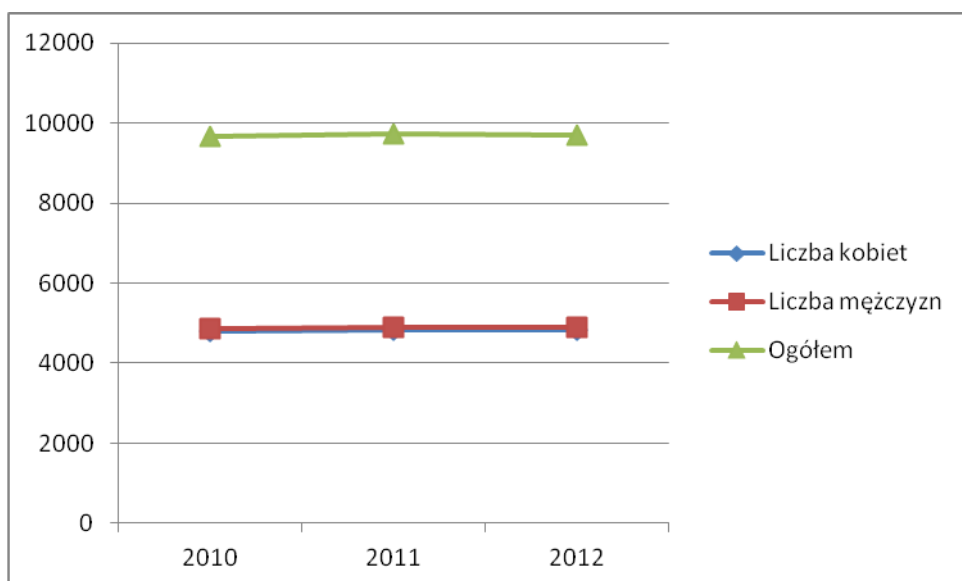
Wykres 2.: Liczba mieszkańców gminy w podziale na kobiety i mężczyzn. Dane GOPS Dobra.

Zgodnie z powyższym wykresem, na przestrzeni ostatnich w Gminie Dobra nie zachodzi wyraźna tendencja spadkowa ani wzrostowa. Między rokiem 2010 a 2011 zanotowano wzrost ogólnej liczby ludności (z 9662 do 9727 osób), natomiast między latami 2011 i 2012 nastąpił spadek liczby mieszkańców (z 9727 do 9709 osób).

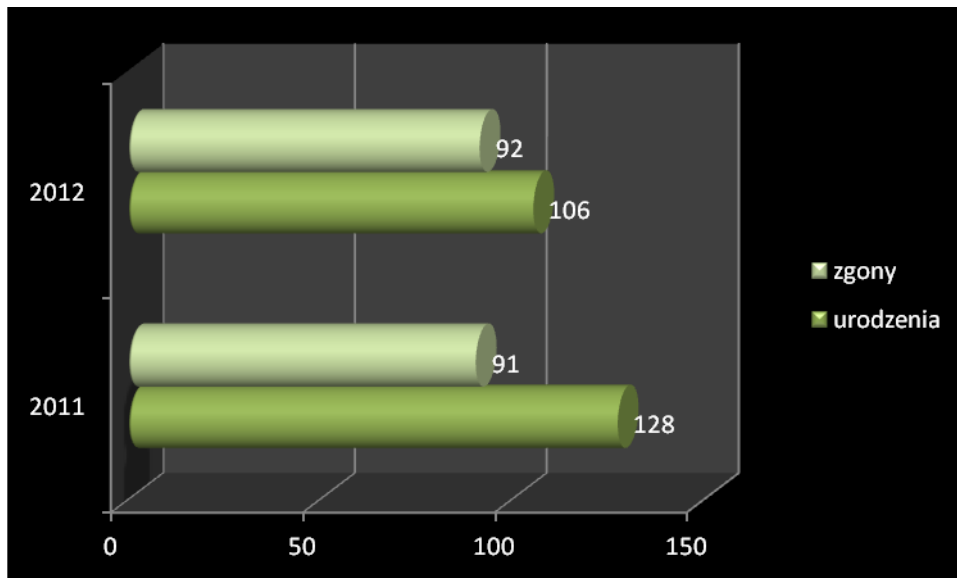
Utrzymuje się z kolei przewaga liczby mężczyzn nad liczbą kobiet w Gminie; liczba kobiet wyniosła odpowiednio 4787 w 2010 r., 4827 w 2011 r. i 4827 w 2012 r., natomiast liczba mężczyzn wyniosła: 4875 w 2010 r., 4900 w 2011 r. oraz 4882 w roku 2012.

Wykres 3.: Trend - liczba mieszkańców Gminy Dobra

Ruch naturalny ludności

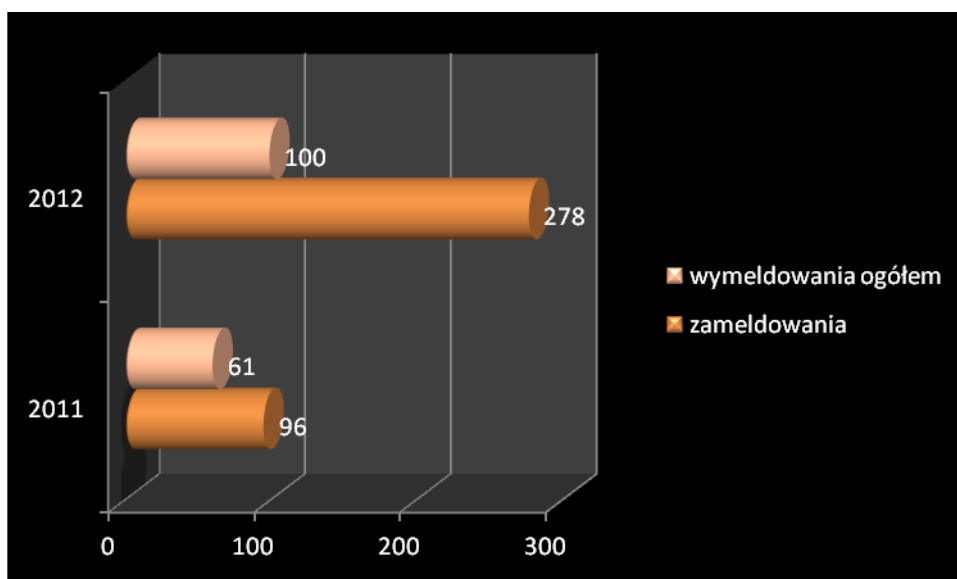
Wykres 4.: Ruch naturalny ludności w latach 2011 i 2012. Dane wg UG Dobra

Jak wynika z powyższych danych, w ciągu ostatnich dwóch lat w Gminie Dobra notowano dodatni przyrost naturalny. Trend ten wskazuje, że społeczeństwo gminy nie jest społeczeństwem starzejącym się.

Saldo migracji

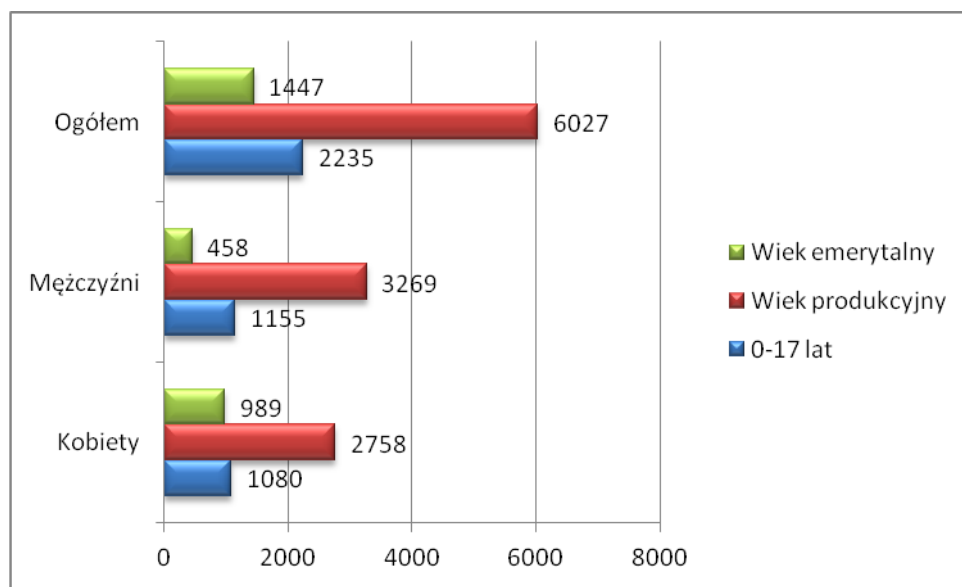
Wykres 5.: Migracje mieszkańców na terenie Gminy Dobra w latach 2011-2012

Ostatnie 2 lata były dla Gminy Dobra okresem dodatniego salda migracji, tzn. więcej osób zamieszkało w gminie, niż się z niej wyprowadziło. Jak widać na powyższym wykresie, rok 2012 był dużo bardziej intensywny pod względem migracji ludności, niż rok poprzedni. Szczególnie liczba nowych zameldowań wzrosła niemal trzykrotnie.

Struktura wieku

Wykres 6.: Struktura wieku mieszkańców w 2012 r. - dane GOPS Dobra

Jak ilustruje powyższy wykres, wśród mieszkańców Gminy Dobra odsetek osób w wieku produkcyjnym wynosi 62,08%. Procent ten stanowi o wysokim potencjale rozwoju gospodarczego Gminy, pociąga jednak za sobą konieczność istnienia rozwiniętego rynku pracy.

4.2. Poziom życia

W roku 2011 dochody Gminy na 1 mieszkańca wyniosły 3067 zł podczas gdy wydatki uplasowały się na poziomie 3327 zł. W tymże roku wydatki na pomoc społeczną i pozostałe zadanie z zakresu polityki społecznej stanowiły 17,3% ogółu wydatków budżetu Gminy. Pomocy i wsparcia udzielono 1342 osobom, co stanowi 13,82% ogółu mieszkańców Gminy Dobra.

4.3. Mieszkalnictwo

W 2011 r. przeciętna powierzchnia użytkowa jednego mieszkania wyniosła 86,9% m². Wydatki na gospodarkę mieszkaniową stanowiły natomiast 1% ogółu wydatków gminnych (również 2011 r.). Gmina posiada w swoich zasobach 30 mieszkań, nie posiada jednak żadnych mieszkań socjalnych.

5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

5.1. Oświata⁴

Placówki oświatowe działające na terenie gminy Dobra:

Na terenie Gminy Dobra w roku szkolnym 2012/2013 funkcjonowały następujące placówki oświatowe:

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Dobrej, w skład którego wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa z klasami I-VI,, wielociągowa położona we wsi Dobra,
 - Publiczne Gimnazjum, z klasami I-III, wielociągowa położona we wsi Dobra,
2. Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie, w skład którego wchodzi
 - Szkoła Podstawowa z klasami I-VI, wielociągowa, położona we wsi Jurków,
 - Gimnazjum, z klasami I-III, wielociągowa, położona we wsi Jurków,
 - Gminne Przedszkole dwuoddziałowe – (w tym 1 oddział 8 godzinny i 1 oddział pięciogodzinny) położone we wsi Jurków

Integralną częścią szkoły w Jurkowie jest Szkoła Filialna o strukturze klas I-III z oddziałem przedszkolnym, jednociągowa położona we wsi Pólrzeczki. Uczniowie Szkoły filialnej po ukończeniu klasy III uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Jurkowie.

3. Zespół Placówek Oświatowych w Skrzydlnej, w skład których wchodzi:
 - Szkoła Podstawowa z klasami od I-VI, jednociągowa, położona we wsi Skrzydlna,
 - Publiczne Gimnazjum, z klasami I-III, wielociągowa, położona we wsi Skrzydlna,
 - Gminne Przedszkole (w tym 1 oddział 8 godzinny i 2 oddziały pięciogodzinne), położone we wsi Skrzydlna,

⁴ Źródła: <http://www.dobra.iap.pl/?id=44153&location=f&msg=1> i <http://www.zso.gminadobra.pl/>

4. Szkoła Podstawowa z klasami I-VI wraz oddziałem przedszkolnym, jednociągowa, położona we wsi Chyszówki,
5. Szkoła Podstawowa z klasami I-VI wraz oddziałem przedszkolnym, jednociągowa, położona we wsi Wilczyce,
6. Szkoła Podstawowa z klasami I-VI wraz oddziałem przedszkolnym, jednociągowa, położona we wsi Stróża.
7. Gminne Przedszkole Nr 1 w Dobrej sześcioddziałowe, w tym:
 - 5 oddziałów 9-cio godzinnych,
 - 1 oddział 5-cio godzinny
8. Uruchomiona 1 września 2012 r. Szkoła Muzyczna I Stopnia w Dobrej o 6 letnim (dział dziecięcy) i 4 letnim (dział młodzieżowy) cyklu nauczania.⁵

Placówki:

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Dobrej – Szkoła Podstawowa- 285 uczniów
Gimnazjum -173 ogółem: 458 uczniów
2. Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie – Szkoła Podstawowa – 125 uczniów
Gimnazjum – 138 uczniów Przedszkole – 40 uczniów ogółem: 303
3. Szkoła Filialna Pórzeczki – Szkoła Podstawowa – 21 uczniów – klasa „0”
18 ogółem: 39
4. Szkoła Podstawowa Chyszówki – 42 uczniów klasa „0” 12 ogółem: 54
5. Zespół Placówek Oświatowych Skrzydlna – Szkoła Podstawowa 90 uczniów
Gimnazjum 102 uczniów Przedszkole 56 uczniów ogółem: 248 uczniów
6. Szkoła Podstawowa Wilczyce 55 uczniów klasa „0” 16 uczniów ogółem 71 uczniów
7. Szkoła Podstawowa w Stróży 37 uczniów klasa „0” 9 uczniów ogółem 46 uczniów
Zespół Obsługi Szkół i Przedszkoli - Szkoła Podstawowa 1 uczeń, Gimnazjum 0
8. Gminne Przedszkole w Dobrej 148 uczniów
9. Szkoła Muzyczna I stopnia w Dobrej 65 uczniów

Uczniowie o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Uczniowie z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno- wychowawczych indywidualnych (w domu rodzinnym): Zespół Placówek

⁵ Stan organizacji zespołów szkół, szkół podstawowych, przedszkola i szkoły muzycznej wg stanu w dniu 30 września 2012 r. dane na podstawie sprawozdania Systemu Informacji Oświatowej)

Oświatowych Dobra **1 uczeń**, tygodniowa liczba godzin zajęć rewalidacyjno-wychowawczych wynosi 10 godzin,

Uczniowie posiadające orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego i opinie wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczne.

- o upośledzeniu w stopniu lekkim 6 uczniów;
- o upośledzeniu w stopniu umiarkowanym / znacznym 1 uczeń;
- niepełnosprawności sprzężonej (upośledzenie umysłowe w stopniu umiarkowanym i niepełnosprawność ruchowa); 1 uczeń,
- niepełnosprawność ruchowa – 1 uczeń;
- słabo słyszący 4 uczniów;

Ogółem: 13 uczniów, uczniowie z opiniami 1

Uczniowie posiadający orzeczenia o potrzebie nauczania indywidualnego wydane przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną

Orzeczenie-rodzaj

-stan zdrowia uniemożliwiający uczęszczanie do szkoły 4 uczniów

Uczniowie posiadający opinie o potrzebie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczne

Gminne Przedszkole Nr 1 w Dobrej 2 dzieci (16 godzin miesięcznie)

Zespół Placówek Oświatowych w Jurkowie 1 dziecko (4 godziny) ogółem 3 dzieci (20 godzin miesięcznie)

Kadra Nauczycielska⁶

Zbiornicze zestawienie nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych wg wykształcenia, wymiaru zatrudnienia, stopnia awansu zawodowego

Wyszczególnienie

-stopień doktora lub doktora hab., dyplom ukończenia studiów magisterskich i przygotowanie pedagogiczne

-zatrudnieni w pełnym wymiarze – 109

- zatrudnieni w niepełnym wymiarze 49

⁶ Wg stanu w dniu 30 września 2012r.- dane na podstawie sprawozdania – System Informacji Oświatowej)

Dyplom ukończenia studiów magisterskich bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych i przygotowanie pedagogiczne

- zatrudnieni w pełnym wymiarze zajęć 3

- zatrudnieni w niepełnym wymiarze zajęć 8

Dyplom ukończenia wyższych studiów zawodowych bez przygotowania pedagogicznego, dyplom ukończenia kolegium nauczycielskiego, dyplom ukończenia Kolegium Jęz. Obcych

- zatrudnienie w niepełnym wymiarze 2

Pozostałe kwalifikacje

- zatrudnieni w pełnym wymiarze zajęć – 1

Ogółem zatrudnieni w pełnym wymiarze zajęć – 113

Zatrudnieni w niepełnym wymiarze - 59

Baza lokalowa placówek oświatowych na terenie Gminy Dobra:

1. Zespół Szkół Ogólnokształcących w Dobrej

- sale lekcyjne- 12
- pracownie komputerowe 3
- pracownie językowe 9
- świetlice 1
- biblioteka szkolna 1

2. Zespół Placówek Oświatowych Jurków

- sale lekcyjne 12
- pracownie komputerowe 1
- świetlica 1
- biblioteka 1

3. Szkoła filialna w Pórzeczkach

- sale lekcyjne 4
- Szkoła Podstawowa w Chyszówkach
- sale lekcyjne 7
- pracownia komputerowa 1

4. Szkoła Podstawowa w Wilczycach

- sale lekcyjne 4
- pracownia komputerowa 1

5. Zespół Placówek Oświatowych w Skrzydlnej

- sale lekcyjne 12

- pracownia komputerowa 1
- świetlica 1
- biblioteka 1

6. Szkoła Podstawowa Stróża

- sale lekcyjne 5
- pracownia komputerowa 1

7. Gminne Przedszkole w Dobrej

- sale lekcyjne 8

8. Szkoła Muzyczna I Stopnia w Dobrej

- sale lekcyjne 7

Ogółem sale lekcyjne 71, pracownie komputerowe 8, pracownie językowe 9, świetlice 3, biblioteki szkolne 3, ogółem: 94. Baza lokalowa nie została powiększona od ubiegłego roku szkolnego. W budynku Gminnego Przedszkola Nr 1 w Dobrej- Szkoła Muzyczna I Stopnia w Dobrej (uruchomiona od 1 września 2012 r.)

Obiekty sportowe w placówkach oświatowych:

1. ZSO Dobra

- hala sportowa

2. ZPO Jurków

- sala gimnastyczna
- boisko

3. SF Pórzeczki

- boisko
- plac zabaw

4. SP Chyszówki

- boisko
- plac zabaw

5. SP Wilczyce

- boisko
- plac zabaw

6. ZPO Skrzydlina

- sala gimnastyczna
- boisko sportowe
- plac zabaw

7. SP Stróża

- boisko 3
- plac zabaw

8. Przedszkole w Dobrej

- sala gimnastyczna
- boisko
- plac zabaw

Ogółem sale gimnastyczne 3 hala sportowa 1 boisko 9 plac zabaw 6

5.2. Kultura

Gminny Ośrodek Kultury w gminie Dobra rozpoczął swoją działalność w styczniu 2001 r. Przy GOK-u działa Orkiestra Dęta OSP, chór „Lirnik” oraz wiele grup artystycznych. Na terenie gminy aktywnie działa osiem Kół Gospodyń Wiejskich.

Gminny Ośrodek Kultury jest to samorządowa instytucja zajmująca się upowszechnianiem kultury, a jej organizatorem jest Gmina Dobra.

Za podstawowy cel statutowy Gminny Ośrodek Kultury w Dobrej przyjął prowadzenie i koordynację działalności kulturalno - oświatowej w Gminie Dobra.

Zadania GOK-u w zakresie upowszechniania kultury to przede wszystkim:

- rozpoznawanie i rozbudzanie zainteresowań i potrzeb kulturalnych,
- kształtowanie wzorów i nawyków aktywnego uczestnictwa w kulturze,
- organizowanie imprez kulturalnych, koncertów, odczytów, wystaw - zgodnie z kalendarzem imprez,
- prowadzenie form amatorskiego ruchu artystycznego,
- współpracowanie z instytucjami zajmującymi się mecenatem kultury, organizacjami, stowarzyszeniami, itp.

Z kolei w zakresie Świetlic Środowiskowych GOK odpowiada za:

- zapewnienie opieki wychowawczej,
- tworzenie warunków do nauki własnej i pomocy w nauce,
- rozwijanie zainteresowań i uzdolnień wychowanków, a ponadto łagodzenie niedostatków wychowawczych i eliminowanie zaburzeń zachowania,
- w zależności od potrzeb i zainteresowań wychowanków na świetlicy mogą powstawać kluby tematyczne.

Instytucje i wydarzenia stworzone i koordynowane przez Gminny Ośrodek Kultury w Dobrej

➤ Świetlice środowiskowe:

- **Świetlica Środowiskowa w Przenoszy** zaczęła działać w maju 2008 roku i znajduje się w budynku Domu Ludowego. Organizowanych jest tu wiele zajęć tak, aby każdy mógł znaleźć coś dla siebie. Amatorzy aktywnego wypoczynku mogą pograć w ping-ponga, „piłkarzyki”, lub poćwiczyć na przyrządzie rekreacyjnym – trenażerze. Latem ofertę poszerza się dodatkowo o siatkówkę, piłkę nożną i inne zabawy na świeżym powietrzu. Zwolennicy mniej czynnego spędzania wolnego czasu mogą skorzystać z komputerów z dostępem do Internetu, wziąć udział w zajęciach plastycznych, muzycznych, jak również w licznych zabawach, konkursach i quizach. Dzieci mają możliwość uzyskania pomocy przy odrabianiu lekcji, a także skorzystania z najnowszych słowników, encyklopedii oraz innych publikacji przydatnych w nauce.
- **Świetlica Środowiskowa w Jurkowie.**

➤ Zespoły artystyczne

- *Jurkowanie;*

- *Chór Belcanto*

Działa od lutego 2012 r. Po raz pierwszy zaprezentował swe umiejętności przed publiką na Mszy Świętej w niedzielę po Wielkanocy, w dwudziestoosobowym składzie. Chór stara się cały czas rozwijać, poszerzając swój repertuar o utwory muzyki klasycznej i popularnej, a także pracując nad czystością brzmienia. Obecnie (2013 r.) zrzeszają 35 członków, w wieku od kilkunastu do kilkudziesięciu lat.

- *Ćwilin*

Zespół ten powstał w 2011 r. Tworzą go osoby, które udzielały się w zespole o tej samej nazwie, powstałym na przełomie lat 1947/48, który działał przez ponad 20 lat, jak również nowi członkowie, wyrażający chęć kultywowania starych zwyczajów, tańca i pieśni z regionu dobrzańskiego. Grupa śpiewacza „Ćwilin” została założona przez emerytowaną nauczycielkę, miłośniczkę tutejszego folkloru oraz Krystynę Wójcik, która była współzałożycielką dawnego Zespołu „Ćwilin”. Grupa śpiewacza liczy około 25 osób w różnym wieku (15 do 85). Pielęgnując tradycje ludowego Zespołu „Ćwilin” dbają o utrzymanie ludowego charakteru grupy. Poznają i wykonują dawne dobrzańskie pieśni i tańce, a przed wszystkim - włączają do grupy młodych.

Zespołowi akompaniują muzycy: Ludwik Prokocki - akordeon; Marian Kolarski - basy; Józef Sołtys – skrzypce; Dorota Prokocka - saksofon.

Jak dotąd Zespół „Ćwilin" zajmował się oprawą muzyczną imprez organizowanych przez Gminę Dobra, takich jak dożynki, kolędowanie, święta państwowe oraz uroczystości patriotyczne i religijne.

➤ Przeгляд Form Artystycznych

Dziesiąty, jubileuszowy Przeгляд odbył się w Dobrej, 26 maja 2013 roku. Jego celem jest propagowanie różnego rodzaju form twórczości artystycznej wśród dzieci i młodzieży poprzez popularyzację sztuki muzycznej i tanecznej.

Współorganizatorem wydarzenia jest Gmina Jodłownik.

➤ Plenerowe Kino Letnie 2012

Odbywa się, począwszy od 2011 roku, w okresie wakacyjnym. „Plenerowe Kino Letnie" to cotygodniowe seanse filmowe, wyświetlane w Parku im. Małachowskiej w Dobrej.⁷

5.4. Służba zdrowia

Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Dobrej, Dobra 545

Problemy zdrowotne mieszkańców gminy: choroby układu krążenia ok. 33 %, nadciśnienie tętnicze około 56 %, choroby niedokrwiennej serca około 15 %, miażdżyca około 6 % , choroby układu oddechowego około 5%, choroby tarczycy 3 % , choroby układu kostnowostawowego 25 %.

Profilaktyka dzieci i młodzieży: wykonywane są szczepienia - poziom wykonywania 100 %, wykonuje się szczepienia szczepionkami zalecanymi.

Bilans zdrowia - 100% wykonania – problemy zdrowotne – wady postawy około 42 %, alergia około 5 %, wady wzroku 6 %, prowadzona jest profilaktyka fluorkowa w szkołach podstawowych.

Zasoby kadrowe w ośrodku zdrowia:

- 2010 r.: lekarze POZ – 5, pielęgniarki – 9, położna – 1, fizjoterapeuci – 4, stomatolog 1, asystentka stomatologiczna – 1, lekarze specjaliści – 12
- 2011 r.: lekarze POZ – 5, pielęgniarki – 9, położna 1, fizjoterapeuci – 5, stomatolog – 1, asystentka stomatologiczna – 1, lekarze specjaliści – 7, lekarz psychiatra – 1, psycholog – 2

⁷ <http://limanowa.in/wydarzenia/news,10359.html>

- 2012 r.: lekarze POZ – 5, pielęgniarki – 9, - położna – 1, - fizjoterapeuci – 5,
- stomatolog – 1, - asystentka stomatologiczna – 1, lekarze specjaliści – 14,
lekarz psychiatra – 1, psycholog – 2

Liczba świadczeń medycznych na 1000 mieszkańców w miesiącu:

- 2010 r.: POZ – 434, pielęgniarki – 438, - specjaliści – 625, rehabilitacja – 125,
- stomatologia – 101
- 2011 r. :POZ – 498, pielęgniarki – 463, specjaliści – 605, rehabilitacja 101,
stomatologia – 105, psychiatra – 79
- 2012 r.: POZ – 470, pielęgniarki – 482, specjaliści – 715, rehabilitacja – 105,
stomatologia – 101, psychiatra – 77⁸

- **Samodzielny Publiczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Jurkowie,**
specjaliści: pediatra, stomatolog, internista.
- **Samodzielny Niepubliczny Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej
w Skrzydlniej,** specjaliści: dermatolog, urolog.
- **Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Lekarz Rodzinny S.C, Kasina Wielka
546**

1. Problemy zdrowotne leczonych pacjentów w Ośrodku Zdrowia w Skrzydlniej opracowane w oparciu o posiadaną statystykę medyczną:

- schorzenia kardiologiczne stanowią ok. 35% udzielanych porad lekarskich w tym:
nadciśnienie tętnicze około 70 %, choroby niedokrwienne serca około 13%, miażdżyca około 5%, niewydolność krążenia około 6%, zespoły bólowe kręgosłupa i stawów 25 %, - alergie pokarmowe i wyziewowe ok. 5 %, infekcje dróg oddechowych około 12 %, przerost prostaty około 9%

2. Profilaktyka zdrowia dzieci i młodzieży.

Poziom zaszczepionej populacji dzieci i młodzieży szczepieniami obowiązkowymi blisko 100%, w tym szczepionkami zaleconymi na poziomie około 75 % wykonanych szczepień

Główne problemy epidemiologiczne u dzieci i młodzieży:

- wady postawy około 40% populacji
- alergia pokarmowa i wziewna około 5% populacji

⁸ Wg danych przekazanych przez Kierownika Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Dobrej

- wady wzroku około 8%

Aktualnie dzięki dobrej opiece stomatologicznej i systematycznej fluoryzacji stan uzębienia populacji poprawił się ale nadal potrzebne są działania w tym kierunku.

- Lekarze specjaliści - 7, pielęgniarki specjalistki - 2
- 2011 r.: lekarze POZ -2, pielęgniarka POZ-3, lekarze specjaliści-9, pielęgniarki specjalistki - 2
- 2012 r. : lekarze POZ – 2, pielęgniarki POZ-3, lekarze specjaliści – 9, pielęgniarki specjalistki - 2

Liczba świadczeń medycznych na 1000 mieszkańców (w miesiącu)

- 2010 r.: lekarz POZ – 406, pielęgniarka POZ - 426, lekarze specjaliści 167,
- 2011 r.: lekarz POZ – 426, pielęgniarka POZ- 398, lekarze specjaliści 218
- 2012 r.: lekarz POZ – 411pielęgniarka POZ -405, lekarze specjaliści 233

5.5. Opieka społeczna

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej

Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej funkcjonuje jako samorządowa jednostka organizacyjna pomocy społecznej. Zgodnie z postanowieniami statutu Ośrodek realizuje zadania własne i zlecone pomocy społecznej, Świadczenia Rodzinne, Fundusz Alimentacyjny, Dodatki mieszkaniowe. Działalność Ośrodka jest finansowana: ze środków budżetu gminy, oraz ze środków budżetu państwa. Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobrej w szczególności realizuje zadania własne gminy i zadania zlecone z zakresu pomocy społecznej wynikające z ustawy o pomocy społecznej z 12 marca 2004r., zadania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy z dnia 29 lipca 2005r., ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011r. oraz zadania w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego w oparciu o: ustawę z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych i ustawę z dnia z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz akty wykonawcze do w/w ustaw.

Na koniec 2012 roku Ośrodek zatrudniał:

Ogółem 8 pracowników w tym: Kierownik, głównego księgowego; 3 starszych pracowników socjalnych 1 pracownik socjalny posiada Specjalizację I stopnia w zawodzie pracownik socjalny Inspektora ds. Świadczeń Rodzinny, Inspektora ds. Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego i postępowaniem wobec dłużników alimentacyjnych, asystenta

rodziny na umowę zlecenie (86 godzin w miesiącu), Ośrodka systematycznie uzupełniała swoje kwalifikacje uczestnicząc w różnorodnych szkoleniach

Świadczenia z pomocy społecznej

Teren działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej obejmuje 11 rejonów opiekuńczych, w których pracuje 4 pracowników socjalnych. Rejon opiekuńczy Chyszówki obejmuje 681 mieszkańców, Rejon Dobra obejmuje 3162 mieszkańców, Rejon Gruszowie obejmuje 473 mieszkańców, Rejon Jurków obejmuje 1154 mieszkańców, Rejon Porąbka obejmuje 539 mieszkańców, Rejon Pórzeczki obejmuje 607 mieszkańców,

Rejon Przenosza obejmuje 476 mieszkańców, Rejon Skrzydlna obejmuje 1093 mieszkańców, Rejon Stróża obejmuje 586 mieszkańców, Rejon Wilczyce obejmuje 650 mieszkańców, Rejon Wola Skrzydlańska obejmuje 348 mieszkańców.

Pomoc w ramach zadań własnych gminy OPS realizuje poprzez:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, okresowych, celowych, zasiłków specjalnych celowych,
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
- udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
- dożywianie dzieci,
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym,
- pracę socjalną,
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, i usług specjalistycznych
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu,
- pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia,
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem,
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych,

- współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Ośrodek realizuje także zadania zlecone gminie w zakresie pomocy społecznej tj.:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej,
- zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Pomoc finansowa kierowana jest do rodzin szczególnego ryzyka zgodnie z założeniami polityki społecznej. Każde świadczenie przyznawane jest decyzją administracyjną. roku

Istotną rolę odgrywa praca socjalna ze wsparciem finansowym lub rzeczowym. Pracownicy socjalni są pierwszymi osobami, które mają bezpośredni kontakt z rodziną w środowisku jej zamieszkania. Przeprowadzając wywiady środowiskowe, dokonują diagnozy problemów i określają indywidualne plany pomocy.

Współpracuje z instytucjami, organizacjami pozarządowymi oraz parafiami kościoła katolickiego z terenu gminy.

Dzięki stałej współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych udzielana jest pomoc rodzinom dotkniętym problemem alkoholowym (kolonie dla dzieci, motywacja osób dorosłych do podjęcia leczenia). Ośrodek współpracuje z Caritas typując rodziny do otrzymania pomocy rzeczowej.

Oprócz pomocy finansowej Ośrodek udziela pomocy w postaci pracy socjalnej. Praca socjalna to działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie.

Jest to pomoc w załatwianiu spraw urzędowych, w Sądach, PCPR, Policja, Służba Zdrowia, Szkołami, Kuratorem Sądowym, SOIK np.(pomoc w pisaniu pozwu o alimenty, pisma, wnioski, pomoc w ustaleniu stopnia niepełnosprawności, w uzyskaniu świadczeń emerytalno - rentowych, alimentacyjnych, w załatwieniu wizyty lekarza w domu, monitorowanie procesu leczenia, współpraca z kuratorami: zawodowym i społecznymi, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, edukacja w zakresie higieny i profilaktyki zdrowotnej w domu, pomoc i edukacja w zakresie gospodarowania budżetem domowym, wspólne z klientem monitorowanie i planowanie wydatków, pomoc w nabywaniu umiejętności poszukiwania pracy, pomoc w uzyskaniu dostępu do szkoleń przekwalifikujących lub doskonalących posiadane kwalifikacje,

W okresie zimowym pracownicy socjalni, wspólnie z Policją monitorują miejsca pobytu osób samotnych lub osób mających trudne warunki mieszkaniowe, udzielając informacji o możliwości uzyskania pomocy w postaci schronienia, gorącego posiłku, ciepłej odzieży.

W okresie letnim Ośrodek typuje dzieci z rodzin najuboższych na kolonie, do miejscowości atrakcyjnych turystycznie. Koszt uczestnictwa pokrywa Kuratorium Oświaty, jak i Fundusz alkoholowy

Świadczenia rodzinne

W ramach ustawy o świadczeniach rodzinnych w tutejszym Ośrodku przyznawane są zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłku rodzinnego, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka tzw. becikowe, zasiłek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej oraz od 2013 roku specjalny zasiłek opiekuńczy. Dla części osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz specjalny zasiłek opiekuńczy Ośrodek opłaca składki na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne.

Zadania w zakresie świadczeń rodzinnych oraz świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizują pracownicy sekcji świadczeń rodzinnych. Działając z upoważnienia Wójta prowadzą postępowanie i wydają decyzje administracyjne w sprawach świadczeń rodzinnych dla osób ubiegających się zamieszkałych na terenie Gminy Dobra.

Fundusz alimentacyjny

Dla osób spełniających kryteria z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów Ośrodek realizuje zadania z zakresu funduszu alimentacyjnego, które obejmują wypłatę świadczeń alimentacyjnych oraz prowadzenie działań wobec dłużników alimentacyjnych.

Postępowanie to inicjowane jest na wniosek osoby uprawnionej w przypadku bezskuteczności egzekucji lub organu właściwego wierzyciela w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Postępowanie to ma na celu zmobilizowanie dłużnika alimentacyjnego do regulowania należności alimentacyjnych.

Polega ono na ścisłej współpracy organu właściwego dłużnika, organu właściwego wierzyciela, komorników sądowych oraz takich instytucji jak: Policja, Starostwo Powiatowe, Prokuratura, Powiatowe Urzędy Pracy.

Pozostała działalność

Ośrodek realizuje program wieloletni „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. W przedszkolach oraz szkołach gdzie istnieje taka możliwość wydawane są gorące dania, . problemom wychowawczym, rodzinnym itp., pomoc w analizowaniu przyczyn i niepowodzeń szkolnych i trudności wychowawczych młodzieży.

W celu efektywnego przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenia jej negatywnych następstw w życiu społecznym i rodzinnym od 2010 roku pracownicy Ośrodka realizują Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Gminie Dobra. Założeniem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i skuteczności pomocy dla rodzin, w których stosowana jest przemoc.

Ośrodek zapewnia obsługę Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Głównym celem działalności Zespołu Interdyscyplinarnego jest zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz stworzenie jednolitego, profesjonalnego systemu interwencji i wsparcia osób zagrożonych przemocą.

Od 2012r. Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania własne gminy z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zadania zlecone gminie z zakresu administracji rządowej wynikające z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny.

W sierpniu 2013r. Ośrodek przystąpił do otwartego konkursu ofert w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej „Asystent Rodziny”.

W ramach środków pozyskanych z w/w programu oraz środków własnych na okres od 1 lutego 2013r. zatrudniono na umowę zlecenia asystenta rodziny.

W 2013r. pracownicy socjalni wnioskowali do kierownika o przydzielenie asystenta rodziny dla 7 rodzin. Wszystkie wnioski zostały pozytywnie zaopiniowane. Siedem rodzin wyraziło zgodę na tego typu wsparcie. Dla każdej z rodzin został opracowany indywidualny plan pracy z rodziną, zawierający: cel główny i cele szczegółowe, zakres działań, terminy ich realizacji i przewidywane efekty. Praca z rodziną odbywała się zgodnie z wcześniej ustalonym harmonogramem.

Asystent rodziny dokonywał okresowej oceny sytuacji rodziny, w której zawarł opinię o stopniu realizacji założonych celów, napotkanych przeszkód i trudności oraz uwagi i sugestie dotyczące dalszej współpracy.

W 2012 roku Ośrodek współfinansował koszty pobytu w pieczy zastępczej dla 2-ki dzieci, do nadal przebywających w rodzinie zastępczej.

Wydatki GOPS w 2012 r. na realizację zadań własnych gminy, oraz zleconych przez Wojewodę na które otrzymuje dotacje celowe.

Świadczenia płatne z dotacji i własnych gminy	Liczba osób	WYKONANIE
Zasiłki stałe dotacja własne	26	95.319 35,41
Składki zdrowotne od zasiłków stałych	19	6.932,49
Składki zdrowotne od świadczeń rodzinnych	30	17.700
Zadania własne:- zasiłki celowe na opał, żywność, odzież, lekarstwa	217	166.621,43
- zdarzenie losowe, pożar, powódź	4	4.600,00
- noclegownia w Krakowie	1	2.389,96
- POKL „Aktywny Zawodowo”	21	173.611,39
Zasiłki celowe dla beneficjentów biorących udział w programie ”Aktywny Zawodowo”		27.415,55
- wydatki na aktywną integrację (pracownik, szkolenia, materiały promocyjne inne		169.949,71
Usługi pozostałe w tym: -obsługa kasowa - usługi pogrzebowe	1	3.738,00 2.000,00
Dożywianie realizowane w GOPS w 3 przedszkolach oraz w szkołach poza terenem gminy Dobra do których uczęszczają uczniowie z terenu tutejszej Gminy.	412	8.829,98
Zasiłki okresowe Z własnych	70	101.937,00 47,11
Dodatki mieszkaniowe	8	12.097,29
Domy Pomocy Społecznej Uwaga! Dochody ze zwrotu odpłatności za DPS odprowadzone na UG Dobra.	4	84.211,48
Ochrona zdrowia – decyzje wydawane na 90 dni celem zapewnienia ubezpieczenia zdrowotnego osobom pozbawionym możliwości ubezpieczeniowych		16,95

Usługi specjalistyczne z dzieckiem Autystycznym – zlecone (z uwagi na rezygnację ze świadczeń od maja 2012 spowodowało zaniżenie wydatkowanych środków na usługi specjalistyczne) W dniu 22.05.2012r. wystąpiono do MUW w Krakowie o zmniejszenie w planie dotacji kwoty: 16.360,00 oraz w dniu 27.09.2012 o kwotę 1.440,00 zł, oraz w dniu 31.10.2012 o kwotę : 480, zł, które nie zostaną wykorzystana z ww. powodu.	1	920,00
Opiekun prawny – zlecone Środki na ten cel są kwartalnie przyznawane przez MUW w Krakowie. Złożono dodatkowe zapotrzebowanie na wypłatę wynagrodzenia po otrzymaniu Postanowienia Sądu Rejonowego w Limanowej dla kolejnej osoby będącej opiekunem prawnym osoby niepełnosprawnej.	4	10.145,32
Koszty obsługi opiekuna prawnego		186,04
Rodziny zastępcze	2	1.043,00

Świadczenia Rodzinne	Liczba osób	realizacja
Zasiłki rodzinne	1628	1.388.627,00
- dodatki z tyt. urodzenia	56	56.000,00
-opieka nad dzieckiem w czasie urlopu wychowawczego	58	169.752,20
- dodatek z tytułu samotnego wychowania dziecka	40	66.100,00
- kształcenie i rehabilitacja dziecka niepełnosprawnego	65	46.120,00
- rozpoczęcie roku szkolnego	988	98.800,00
-zamieszkanie w internacie	13	8.730,00
- dojazdy do szkoły	253	121.850,00
-dodatek z tyt. wielodzietności	339	289.200,00
- becikowe	102	102.000,00
- zasiłki pielęgnacyjne	231	378.981,00
- świadczenia pielęgnacyjne	211	1.178.888,00
Ogółem:	-	3.905.048,20
- dodatek do świadczenia pielęgnacyjnego z programu rządowego wspierania osób pobierających świadczenia pielęgnacyjne	28	28.600,00
- składki emerytalno-rentowe	91	127.241,80
- Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego		156.153,07
- Koszty obsługi Funduszu Alimentacyjnego	41	4.830,00

Gminny Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Od dnia 14.03.2011r. na terenie Gminy Dobra funkcjonuje powołany Uchwałą Rady Gminy Dobra Nr V/36/11 Gminny Zespół Interdyscyplinarny d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie działający przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Dobrej. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele niżej wymienionych jednostek:

1. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej;
2. Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrej;
3. Komisariatu Policji w Zawadce;
4. Zespołu Szkół Ogólnokształcących w Dobrej;
5. Zespołu Placówek Oświatowych w Jurkowie;
6. Zespołu Placówek Oświatowych w Skrzydlnej;
7. Samodzielnego Publicznego Zakładu Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Dobrej.

Zadaniem Zespołu Interdyscyplinarnego jest między innymi integrowanie i koordynowanie działań jednostek wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przede wszystkim przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Celem Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego jest:

- pomoc osobom, rodzinom i środowiskom dysfunkcyjnym w przezwyciężaniu ich problemów,
- efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych w momencie zaistniałego problemu,
- współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.

Ingerencja

Uruchomienie pracy Zespołu Interdyscyplinarnego może nastąpić w wyniku reakcji na:

- prośbę rodziców lub innych dorosłych członków rodziny,
- prośbę dziecka,
- informacje uzyskane od członków społeczności lokalnej,
- informacje uzyskane z placówek oświatowych,
- informacje od innych służb, np. szkoły, policji, Kościoła, służb medycznych, organizacji pozarządowych.

Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Dobrej⁹

Działa w oparciu o Ustawę o Wychowaniu w Trzeźwości i Przeciwdziałaniu Alkoholizmowi i opracowanym na jej podstawie gminnym programie ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, zatwierdzonym Uchwałą Rady Gminy nr RG-U-0008.16.11 z dn.8.12.2011r.

W 2012r. Gminna Komisja pracowała w składzie 8 osób, spotykała się na 16 posiedzeniach na których:

- zaopiniowano wnioski o wydanie bądź przedłużenie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.
- wzywano i przeprowadzano rozmowy ostrzegawcze z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc w rodzinach, ofiarami przemocy, z dorosłymi członkami rodzin.
- opiniowano podania ze szkół, klubów sportowych, świetlic środowiskowych, o dofinansowanie do zakupu nagród ,wyjazdów dzieci na wycieczki, zakupu dyplomów, pucharów za udział w konkursach, dofinansowania do działalności świetlic , jako placówek wsparcia dziennego, itp. Członkowie komisji podejmowali czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osób uzależnionych od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu z zakładzie leczenia odwykowego poprzez:
 - kierowanie na badania przez biegłych lekarzy (7 osób)
 - sporządzanie i kompletowanie wniosków do Sądu Rejonowego o leczenie odwykowe (1 wniosek)
- organizowano wyjazd dzieci z rodzin z problemem alkoholowym na letni wypoczynek do Krynicy Zdroju, przy współpracy z Sądecką Fundacją. W programie zajęć znalazł się aspekt profilaktyczny. W kolonii udział wzięło 15 dzieci w wieku 10-15 lat.

⁹ S p r a w o z d a n i e z realizacji Gminnego Programu Ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Dobra w 2012r.

- realizowano pozostałe zadania wynikające z w/w programu.

W 2013r. odnotowano 24 zgłoszenia osób nadużywających alkoholu z terenu naszej gminy. 21 osób zgłosiło się na wezwanie na posiedzenie komisji, z którymi przeprowadzono rozmowy, 4 osoby podjęły leczenie odwykowe dobrowolne.

Pokryte zostały koszty przejazdów osobom na leczenie odwykowe dobrowolne, oraz koszty przejazdów na grupę wsparcia Al-Anon dla osób walczących z nałogiem, oraz współuzależnionych. Dofinansowano do wyjazdu tych osób na pielgrzymkę trzeźwością do Kalwarii Zebrzydowskiej.

Pokrywano koszty utrzymania Punktu Konsultacyjnego w Dobrej, tj.: dzierżawa, wynagrodzenie za pracę terapeuty uzależnień i pedagoga, którzy udzielili 58 porad dla osób z problemem alkoholowym, ofiarom przemocy w rodzinie, członkom rodzin osób z problemem alkoholowym.

Pracownicy Punktu Konsultacyjnego rozpoznawali problem klienta, motywowali osoby uzależnione i współuzależnione do podjęcia leczenia w placówkach leczenia uzależnienia od alkoholu, prowadzili konsultacje w zakresie wsparcia i pomocy dzieciom z rodzin z problemem alkoholowym, rozpoznawaniem zjawiska przemocy. W ramach działalności punktu konsultacyjnego, działało „Pogotowie psychologiczne”.

Finansowano dzierżawę pomieszczeń GS na działalność świetlicy środowiskowej w Dobrej. Dofinansowano do wyposażenia świetlic w materiały potrzebne do zajęć z dziećmi. Przeznaczono kwotę 3000 zł na zakup 9 spektakli profilaktycznych dla dzieci i młodzieży w świetlicach. Dofinansowano do zakupu nagród dla dzieci i młodzieży biorących udział w zawodach tenisa stołowego.

Grupa dzieci biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach teatralnych w Skrzydziej, wzięła udział w corocznym Przeglądzie Małych Form Teatralnych w Nowym Sączu. Dofinansowaliśmy do zakupu nagród dla dzieci.

Dofinansowano do zakupu nagród dla dzieci biorących udział w konkursach o tematyce uzależnień. Na szczególną uwagę zasługuje coroczny konkurs wiedzy na temat uzależnień organizowany przez Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Dobrej wspierany merytorycznie przez terapeutę uzależnień pracującego w Punkcie Konsultacyjnym w Dobrej. Do udziału w konkursie zapraszane są wszystkie szkoły z gminy. Dofinansowano do zakupu nagród za wyniki sportowe na rozegranym turnieju stołowym organizowanym przez Gminny Ośrodek Kultury w Dobrej.

Pokryto koszty przejazdu dzieci uczęszczających na świetlicę środowiskową w Jurkowie do Zakopanego na zimowy wypoczynek organizowany przez ks. proboszcza z parafii Jurków.

Pokryto koszty przewozu dzieci z Z.P.O w Skrzydlnej do Gdańska, Gdyni i Sopotu oraz przewozu dzieci z Z.S.O w Dobrej do Częstochowy. Dofinansowano do wyjazdu dzieci ze szkoły w Jurkowie do Drawna /wypożyczenia sprzętu pływackiego/ Wyjazd organizowany był przez nauczycieli wychowania fiz. w Jurkowie. Pokryto koszty przejazdu dzieci korzystających ze świetlicy środowiskowej w Dobrej do Mszany Dolnej na VI Zagórzański Przegląd Chórów. Dofinansowano do wyjazdu dzieci do Zakopanego, organizowanego przez Parafię Rzymsko-Katolicką w Dobrej, połączonego z wizytą w ośrodku Szkolno-Wychowawczym Księża Saletynów, gdzie odbył się wykład na temat „zagrożenie uzależnieniem we współczesnym świecie.” Wycieczki są jedną z form profilaktyki, ukazania dzieciom aktywnych form spędzania wolnego czasu, z dala od uzależnień. Przyznano środki fin. dla uczestników zawodów sportowych o Puchar Wójta Gminy Dobra, organizowanych przez nauczycieli wychowania fiz. z Z. P. O. w Jurkowie, U. G. w Dobrej, Prenumerowano czasopisma „Wychowawca”, dla szkół, świetlic środowiskowych.

Finansowano prowadzenie kursu tańca, zajęć muzycznych w świetlicy środowiskowej w Jurkowie w ramach zajęć pozalekcyjnych z dziećmi, oraz zajęć teatralno-muzycznych dla dzieci i młodzieży w świetlicy środowiskowej w Dobrej. Przekazano środki finansowe w formie dotacji dla Szkół w Dobrej, Jurkowie, Skrzydlnej na realizację szkolnych programów profilaktycznych, które obejmują m. in. zajęcia pozalekcyjne sportowe, artystyczne, muzyczne, zakup spektakli profilaktycznych, zakup nagród w konkursach, zakup materiałów dydaktycznych (filmów, plakatów, tablic, książek, ulotek.). Zakupiono nagrody, puchary, dyplomy dla dzieci biorących udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych międzyszkolnych.

Zaktualizowane zostały tablice informacyjne w budynku gminy, zakupione zostały materiały edukacyjne (broszury, plakaty, ulotki edukacyjne dot. problematyki alkoholowej i przeciwdziałania zjawisku przemocy), które przekazano do szkół, Ośrodków Zdrowia, Policji, Punktu Konsultacyjnego. Współpracowano z Policją, Sądem, OPS, kuratorami sądowymi.

Opracowano gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych na 2013r. oraz program Przeciwdziałania Narkomanii na 2013r. i plan budżetu funduszu przeciwalkoholowego na 2013r.

5.6. Policja¹⁰

Liczby rodzin dotkniętych przemocą domową oraz stwierdzonych przestępstw w tym przestępstwa nieletnich w latach 2010-2012 na terenie Gminy Dobra kształtuje się następująco:

Stwierdzona liczba rodzin dotkniętych przemocą:

- 2010 r. - 23
- 2011 r. - 32
- 2012 r. - 30

Ilość przestępstw:

- 2010 r.-28
- 2011 r. -73
- 2012 r. -114

Ilość przestępstw nieletnich

- 2010 r. - 0
- 2011 r. - 7
- 2012 r. - 0

5.7. Rekreacja i sport

Na terenie gminy znajduje się 10 obiektów sportowych i 9 boisk przyszkolnych (2012 r.).¹¹ Działają kluby sportowe:

- Klub Motorowy „THOR”
- Ludowy Klub Sportowy „Dobrzanka” w Dobrej,
- Ludowy Uczniowski Klub Sportowy w Dobrej przy Publicznym Gimnazjum w Dobrej,
- Uczniowski Klub Sportowy „SET-JURKÓW”
- Klub Sportowy „STRADOMKA”
- Uczniowski Klub Sportowy „Jastrzębie”

Funkcjonuje także, siłownia prowadzona przez Damiana Ziemiańską.

¹⁰ Dane z Komisariatu Policji w Tymbarku oraz Komendy Powiatowej Policji w Limanowej Małopolska Zawadka 60

¹¹ Dane z GOPS Dobra

5.8. Organizacje społeczne

W gminie funkcjonują następujące organizacje społeczne:

- Stowarzyszenie Inicjatyw i Wspierania Przedsiębiorczości „Śnieżnica”
- Towarzystwo Miłośników Regionu Dobrzańskiego
- Stowarzyszenie Niezależnych Inicjatyw Społecznych „Błękit”
- Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „RAZEM”
- Akcja Katolicka
- Caritas
- Stowarzyszenie Rodzin Katolickich

Ochotnicze Straże Pożarne

- OSP Dobra - założona w 1898 roku, liczy 41 członków¹²;
- OSP Skrzydlna;
- OSP Stróża - założona w 1910 roku¹³.

Koła Gospodyń Wiejskich

W gminie funkcjonuje osiem Kół Gospodyń Wiejskich:

- Koło Gospodyń Wiejskich Nr 1 W Dobrej-założone w 1950 r. przez Anielę Janik;
- Koło Gospodyń Wiejskich Nr 2 w Dobrej;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Gruszowcu;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Jurkowie;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Porąbce-powstało 12 lutego 1969 r.;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Skrzydlnej,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Przenoszy-początkowo, w latach 70-tych, przynależało do KGW w Skrzydlnej. W późniejszych latach gospodynie z Przenoszy utworzyły własne koło;
- Koło Gospodyń Wiejskich w Stróży-rozпочnęło działalność w roku 1957, zainicjowane zostało powstałą 10 lat wcześniej Ligą Kobiet.

Do tych kół należy kilka pokoleń mieszkańców; od uczących się w szkołach podstawowych, aż do osób najstarszych. Koła Gospodyń Wiejskich dbają o zachowanie rodzimych tradycji oraz starają się rozbudzić fascynację regionalnym dorobkiem wśród swych najmłodszych członków. Koła te aktywnie uczestniczą również w licznych uroczystościach organizowanych przez Gminny Ośrodek Kultury w Dobrej. Swoją uwagę

¹² <http://ospdobra.pl>

¹³ <http://doramuniak.wix.com/ospstroza>

Koła Gospodyń Wiejskich funkcjonujące na terenie Gminy Dobra skupiają jednak przede wszystkim na „Dożynkach Gminnych”, odbywających się dorocznie, w drugiej połowie sierpnia. W roku 2012 powstało Stowarzyszenie Kół Gospodyń Wiejskich Gminy Dobra.

Parafie

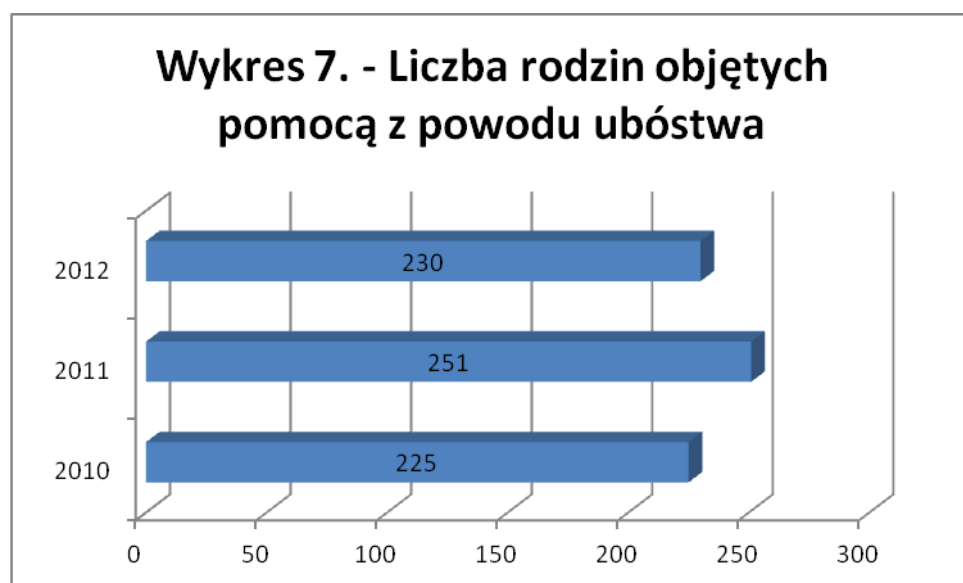
- Parafia Matki Bożej Szkaplerznej w Dobrej;
- Parafia Św. Mikołaja Biskupa w Skrzydlnej;
- Parafia Najświętszego Serca Pana Jezusa w Stróży;
- Parafia Matki Bożej Nieustającej Pomocy w Jurkowie.

6. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ GMINY

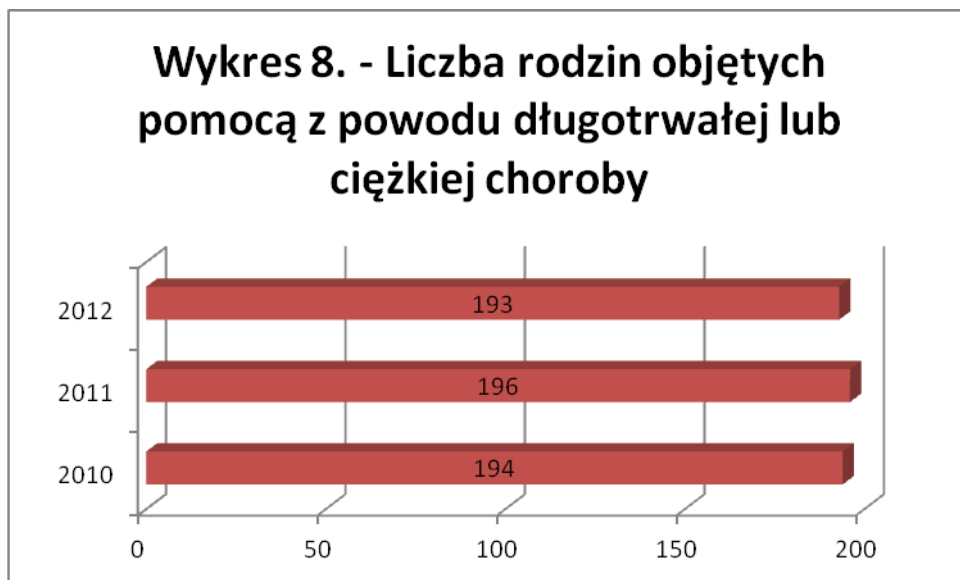
6.1. Analiza problemów społecznych gminy na podstawie danych instytucji

Zgodnie ze sprawozdaniami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobrej w ciągu ostatnich trzech lat w Gminie przeważają problemy takie jak ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność. Charakterystyczne jest także rosnące z roku na rok bezrobocie, które znajduje się na czwartym miejscu pod względem liczby dotkniętych nim rodzin.

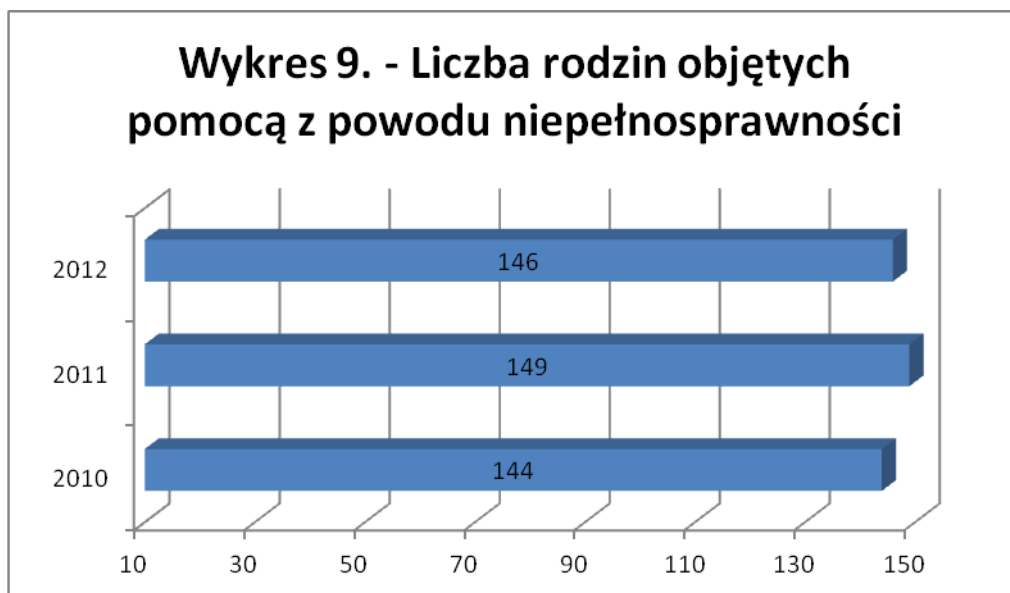
Najczęstszym powodem przyznawania pomocy rodzinom okazuje się w Gminie Dobra ubóstwo. Właśnie z powodu tego problemu, objętych pomocą zostało odpowiednio: 225 rodzin w 2010 r., 251 rodzin rok później i w roku 2012 - 230 rodzin.

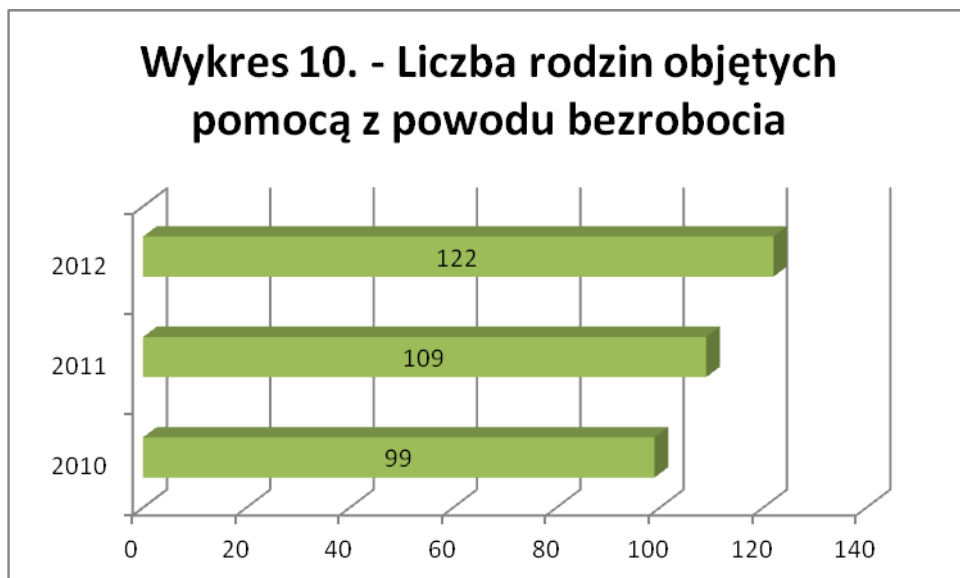
Drugim pod względem natężenia problemem społecznym Gminy jest długotrwała lub ciężka choroba. Z ich powodu pomoc przyznano: 194 rodzinom w 2010 r., 196 rodzinom w 2011 r. i 193 rodzinom w roku 2012.

Niepełnosprawność okazała się przyczyną przyznania pomocy 144 rodzinom w 2010 r., 149 rodzinom w 2011 r. i 146 rodzinom w 2012 r.

Bezrobocie okazało się czwartym co do wielkości powodem przyznawania pomocy mieszkańcom Gminy Dobra. W roku 2010 pomoc otrzymało 99 rodzin, rok później - 109 rodzin, a w 2012 r. - 122 rodziny.

Powody przyznania pomocy w 2010 r., źródło: sprawozdania GOPS Dobra

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN		LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLEM	W tym: NA WSI ¹	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	225	225	1041
SIEROCTWO	2	1	1	5
BEZDOMNOŚĆ	3	4	3	4
POTRZEBA MACIERZYŃSTWA OCHRONY	4	0	0	0
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	0	0	0
BEZROBOCIE	6	99	99	437
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	144	144	523
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	194	194	721
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM	9	31	31	134
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	18	18	62
RODZINY WIELDZIETNE	11	5	5	32
PRZEMOC W RODZINIE	12	1	1	3

POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	15	15	41
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	0	0	0
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	17	0	0	0
TRUDNOŚCI W INTERACJI OSÓB KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	18	0	0	0
ZDARZENIA LOSOWE	19	7	7	32
SYTUACJA KRYZYSOWA	20	0	0	0
KŁĘSKA ŻYWIÓŁOWA LUB EKOLOGICZNA	21	0	0	0

Powody przyznania pomocy w 2011 r., źródło: sprawozdania GOPS Dobra

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN			LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLEM	W tym: NA WSI ¹	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	251	251	1050
SIEROCTWO	2	1	1	5
BEZDOMNOŚĆ	3	4	4	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	0	0	0
W TYM: WIELODZIETNOŚĆ	5	0	0	0
BEZROBOCIE	6	109	109	474
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	149	149	532
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	196	196	720
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM	9	35	35	146
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	22	22	72
RODZINY WIELODZIETNE	11	4	4	25
PRZEMOC W RODZINIE	12	2	2	6
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	14	13	40
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU	16	1	1	1

DO ŻYCIA PO ZWLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO				
BRAK UMIEJĘTNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA MŁODZIEŻY OPUSZCZAJĄCEJ PLACÓWKI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZE	17	0	0	0
TRUDNOŚCI W INTERACJI OSÓB KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	18	0	0	0
ZDARZENIA LOSOWE	19	5	5	22
SYTUACJA KRYZYSOWA	20	5	5	21
KLĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	21	0	0	0

Powody przyznania pomocy w 2012 r., źródło: sprawozdania GOPS Dobra

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	LICZBA RODZIN			LICZBA OSÓB W RODZINACH
		OGÓLEM	W tym: NA WSI ¹	
0		1	2	3
UBÓSTWO	1	230	230	1042
SIEROCTWO	2	1	1	4
BEZDOMNOŚĆ	3	4	3	4
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	0	0	0
W TYM: WIEŁODZIETNOŚĆ	5	0	0	0
BEZROBOCIE	6	122	122	544
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	146	145	507
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	193	192	703
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.- WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓLEM	9	37	37	210
W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	10	22	22	76
RODZINY WIEŁDZIETNE	11	19	19	121
PRZEMOC W RODZINIE	12	6	6	30
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDźMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	14	14	40
NARKOMANIA	15	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	0	0	0
TRUDNOŚCI W INTERACJI OSÓB KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	17	0	0	0

ZDARZENIA LOSOWE	18	4	4	14
SYTUACJA KRYZYSOWA	19	4	4	14
KŁĘSKA ŻYWIŁOWA LUB EKOLOGICZNA	20	0	0	0

Bezrobocie

Wg Powiatowego Urzędu Pracy Limanowa, w roku 2012 w Gminie Dobra liczba bezrobotnych osiągnęła 725 osób, w tym 391 kobiet. W ostatnich latach widoczny jest wyraźny trend wzrostu ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych.

Tabela. Bezrobotni zarejestrowani w PUP w latach 2010-2012. Źródło: statystyki PUP.

Lata	2010	2011	2012
Bezrobotne kobiety	313	366	391
Bezrobotni z prawem do zasiłku	133	151	110
Ogółem	598	666	725

Niepelnosprawność

Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności w okresie od 2010-2012:

Ogółem: 119, w tym:

- znaczny stopień niepełnosprawności – 41
- umiarkowany stopień niepełnosprawności – 54
- lekki stopień niepełnosprawności – 24

Według wieku:

- od 16-25 - 20
- od 26-40 - 17
- od 41-59 - 41
- 60 lat i więcej - 53

Według płci:

- K -72
- M -59

Problemy dziecka i rodziny

- liczba spraw dotyczących ograniczenia, zawieszenia i pozbawienia opieki rodzicielskiej

- ✓ w 2010 r., w tym: ograniczenia: - 0, zawieszenia: - 2, pozbawienia opieki rodzicielskiej - 0
- ✓ w 2011 r., w tym: ograniczenia - 1, zawieszenia - 0, pozbawienia opieki rodzicielskiej - 0
- ✓ w 2012 r., w tym: ograniczenia - 2, zawieszenia - 0, pozbawienia praw rodzicielskich - 0

- liczba dzieci zgłoszonych do adopcji – 0.

- liczba dzieci adoptowanych – 1.

Lista orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego oraz orzeczeń o potrzebie indywidualnego nauczania wydanych przez Poradnię Psychologiczno-Pedagogiczną w Limanowej dla dzieci z terenu Gminy Dobra:

Rok	Liczba wydanych orzeczeń ogółem	W tym: o potrzebie indywidualnego nauczania	W tym o potrzebie kształcenia specjalnego	W tym z uwagi na lekką niepełnosprawność intelektualną	W tym z uwagi na umiarkowaną niepełnosprawność intelektualną	W tym z sprzężonymi niepełnosprawnościami	W tym z niepełnosprawnością ruchową
2010	22	12	10	4	3	1	2
2011	16	8	8	2	3	3	0
2012	15	6	9	4	4	1	0

Przemoc w rodzinie

Gminny system przeciwdziałania przemocy w rodzinie - Zespół Interdyscyplinarny

(Dane liczbowe)	Styczeń-Grudzień 2011	Styczeń-Grudzień 2012	Styczeń-Czerwiec 2013
Liczba Spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	4	4	2
Liczba powołanych grup roboczych	16	34	7
Liczba NK (ogółem)	23	58	17
Liczba NK złożonych przez Pomoc Społeczną	0	4	0
Liczba NK złożonych przez Policję	23	54	16

Liczba NK złożonych przez Ochronę Zdrowia	0	0	0
Liczba NK złożonych przez Oświatę	0	0	1
Liczba NK złożonych przez Komisję RPA	0	0	0
Liczba NK złożonych w danym roku i zakończonych w tym samym roku	1	9	3
Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu/grup roboczych	16	40	40
Liczba zgłoszonych kobiet, które doznały przemocy	20	41	11
Liczba zgłoszonych mężczyzn, którzy doznali przemocy	3	5	1
Liczba zgłoszonych dzieci, które doznały przemocy	0	2	1
Liczba zgłoszonych osób starszych lub niepełnosprawnych, które doznały przemocy	1	5	0

Najczęstszy rodzaj zgłaszanych spraw:

Forma przemocy	Styczeń-Grudzień 2011	Styczeń-Grudzień 2012	Styczeń-Czerwiec 2013
Przemoc fizyczna	15	50	14
Przemoc psychiczna	23	58	16
Alkoholizm	8	10	5

Najczęściej zgłaszanymi formami przemocy w rodzinie są: przemoc psychiczna i fizyczna. Brak zgłoszonej przemocy seksualnej oraz ekonomicznej niekoniecznie musi świadczyć o jej braku, lecz może być to spowodowane zarówno niską świadomością odnośnie tej przemocy, jak też ograniczeniami społecznymi (przemoc seksualna). Mieszkańcy gminy mogą skorzystać z pomocy Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla osób dotkniętych przemocą, w którym zatrudnieni są następujący specjaliści: psycholog, terapeuta, lekarz psychiatra, pedagog, pracownicy socjalni oraz prawnik. Działania podejmowane w zakresie prewencji/przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

(Dane liczbowe)	Styczeń-Grudzień	Styczeń-Grudzień	Styczeń-

	2011	2012	Czerwiec 2013
Kolportaż ulotek	50	100	30
Publikacje	3	7	3
Szkolenia	3	4	2
Konferencje	1	1	1
Spotkania (miting, heppening)	0	0	0
Inne działania:			
a) Pogadanki i spotkania organizowane przez Szkoły z terenu Gminy Dobra dot. przemocy	22	15	6

6.2. Problemy i oczekiwania społeczne wg uczestników warsztatów i na podstawie ankiety

Ankiety: 81

Kobiet: 54 ,

Mężczyzn: 21

Brak danych: 6

Wykształcenie:

- podstawowe - 21
- zawodowe - 25
- średnie - 12
- policealne - 5
- wyższe - 17
- brak danych - 1

Kategorie wiekowe:

- 13-16 lat - 0
- 17-25 lat - 16
- 26-59 lat - 48
- 60 i więcej - 16
- brak danych - 1

Zawód:

- przedsiębiorca - 16
- pracownik umysłowy - 13
- bezrobotny - 4
- pracownik fizyczny - 15
- emeryt/rencista - 8
- uczeń - 2
- rolnik - 13
- brak danych - 10

W jakim stopniu jest Pan(i)	Bardzo	Niezadowo-	Niezdecydowa	Zadowolono-	Bardzo

zadowolona z następujących warunków życia w gminie	niezadowolony/a	lony/a	-ny/a	ny/a	zadowolony/a
1. Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	1	4	18	54	4
2. Dostęp do Internetu	2	3	7	58	10
3. Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie		5	14	57	3
4. Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy		2	10	61	8
5. Organizacja imprez cyklicznych w gminie		1	16	53	9
6. Dostępność doradztwa psychologiczno – prawnego		8	27	40	2
7. Poziom opieki społecznej			11	45	22
8. Poziom opieki zdrowotnej		11	28	37	5
9. Bezpieczeństwo publiczne	1	9	19	50	1
10. Warunki mieszkaniowe	2	2	13	59	5
11. Miejsca rekreacji (np. parki, skwer, place zabaw)		4	11	55	10
12. Jakość szkół		5	17	10	9
13. Dostępność przedszkoli	2	2	18	53	6
14. Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	1	5	35	34	5
15. Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	2	7	42	28	
16. Dostępność handlu i usług		4	21	45	10
17. Poziom udział mieszkańców w życiu publicznym gminy		12	34	33	1

1. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Brak pozytywnych wzorców i autorytetów - 32
- b) Przemoc ze strony rodziców - 15
- c) Alkohol i papierosy - 37
- d) Narkotyki - 3
- e) Chuligaństwo - 30

- f) Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu - 18
- g)Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego - 20
- h) Inne (jakie?) ...

2. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Nieporadność życiowa - 18
- b) Ubóstwo - 39
- c) Bezrobocie - 56
- d) alkoholizm - 13
- e) Bezradność opiekuńczo-wychowawcza - 6
- f) Brak poradnictwa psychologiczno-prawnego - 5
- g) Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami - 12
- h) Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych - 15
- i) Inne (jakie?) ...

3. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Izolacja społeczna (samotność) - 28
- b) Izolacja rodzinna (odrzućenie) - 37
- c) Niepełnosprawność - 26
- d) Niezdolność do samoobsługi - 28
- e) Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu - 24
- f) Inne (jakie ?)...

4. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) długi okres oczekiwania na usługi medyczne - 73
- b) Mała liczba lekarzy specjalistów - 52
- c) Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych - 33
- d) Inne (jakie ?) ...

5. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Brak placówek wychowywania przedszkolnego - 17
- b) Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki - 45
- c) Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne - 47
- d) Brak stołówek szkolnych - 0

e) Inne (jakie ?)...

6. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy ?

- a) Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową - 35
- b) Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury - 9
- c) Nie w pełni wykorzystany potencjału historii i kultury regionu - 39
- d) Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży - 25
- e) Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych - 24
- f) Inne (jakie ?) ...

7. Diagnoza potrzeb społecznych

Tabela poniżej przedstawia zadania służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Każde z nich zostało ocenione przez respondentów w skali od 1 do 10, gdzie 1 oznacza mało ważne, a 10 bardzo ważne. Respondenci wskazali następujące zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy.

1	Utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	4,6
2	Mobilny punkt pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	3,7
3	Dzienny Dom Pomocy Społecznej	3,24
4	Likwidacja barier architektonicznych w urzędach	4,57
5	Mieszkania chronione, lokale socjalne	3,63
6	Usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	4,62
7	Stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	3,51
8	Założenie grup wsparcia dla osób niepełnosprawnych	3,94
9	Założenie grup wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	4,3
10	Organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	2,54
11	Założenie wolontariatu	3,8
12	Finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	5,79
13	Zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów (kardiolog, diabetolog, onkolog)	6,53
14	Pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży, dorosłych	5,83
15	Stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	6,63
16	Zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	6,14
17	Wydłużenie czasu pracy przedszkoli	4,26

18	Poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	3,55
19	Zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	2,81
20	Potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	4,74

Osoby zgromadzone na warsztatach przeanalizowały główne sfery społeczne pod kątem mocnych i słabych stron gminy.

Kwestie ubóstwa

Mocne strony	Słabe strony
-skonsolidowana działalność OPS (dobra znajomość środowiska, przygotowany personel, -pomoc udzielana przez OPS i PCPR, - praca pedagogów szkolnych w placówkach oświatowych, - działalność parafialna oddziału Caritas - funkcjonowanie stołówek szkolnych	-obciążenie stanowisk pracy OPS, ciągła zmiana przepisów prawa, - nowe zadania wprowadzane systematycznie jako zadania własne gminy, skierowane do realizacji przez GOPS, - dużo dokumentacji, a za mało czasu na pracę socjalną, -roszczeniowość postaw i wyuczona bezradność klientów pomocy społecznej, - zaniżony wskaźnik zatrudnienia w stosunku do liczby mieszkańców tj. 1 pracownik socjalny na 2000 tys mieszkańców
Szanse	Zagrożenia
-udział pracowników w szkoleniach, -praca w oparciu o wywiad środowiskowy, kontrakt socjalny	- zubożenie społeczeństwa, - powierzenie coraz to nowych zadań gminom bez odpowiednich środków na zatrudnienie pracowników socjalnych, - powiększenie się dysfunkcji rodzinnych

Kwestia bezrobocia

Mocne strony	Słabe strony
- działalność PUP w Limanowej, -funkcjonowanie systemu umożliwiającego odbywanie stażu w zakładach pracy, - pracowitość mieszkańców, - wzrost wykształcenia jako wartości, - przygotowanie pracowników do pracy	-wysoki poziom bezrobocia, -brak na terenie gminy małych i dużych przedsiębiorstw, -słaba baza pod rozwój działalności gospodarczej, - niewystarczająca liczba ofert pracy,

z osobami bezrobotnymi	- szara strefa bezrobocia (bezrobocie ukryte, - występowanie długotrwałego bezrobocia wśród kobiet i mężczyzn, -niski poziom wykształcenia ludności 50 +
Szanse	Zagrożenia
-istnieją lokalne i regionalne działania skierowane do osób długotrwale bezrobotnych, - możliwość legalnej pracy za granicą, - wdrożenie programów przeciwdziałania bezrobociu	- upadek dużych zakładów pracy, zwolnienia grupowe - duża konkurencja ze strony okolicznych miejscowości położonej bliżej szlaków turystycznych, - migracja z gminy zdolnej młodzieży

Kwestie niepełnosprawności i starości i starości

Mocne strony	Słabe strony
- przewaga rodzin wielopokoleniowych, - dostępność DPS jest dobra, istniejące NZOZ świadczące podstawową opiekę zdrowotną dla mieszkańców, - dobrze funkcjonujące warsztaty terapii zajęciowej w Tymbarku, z których korzystają osoby z terenu gminy Dobra	- w sferze niepełnosprawności nie funkcjonują organizacje pozarządowe, - na terenie gminy istnieją bariery architektoniczne, - udział osób niepełnosprawnych w życiu społecznym - oferta opieki nad osobami niepełnosprawnymi nie jest wystarczająca, - brak dokładnych danych o liczbie wszystkich osób niepełnosprawnych w gminie
Szanse	Zagrożenia
- w środowisku lokalnym wzrost akceptacji osób niepełnosprawnych, - usuwanie barier architektonicznych, - utworzenie klas integracyjnych w szkołach - prowadzenie usług opiekuńczych	- powierzenie coraz to nowych zadań gminom, bez odpowiednich środków na ich realizację, - ograniczenie środków PEFRON na wyrównanie szans osób niepełnosprawnych, - starzenie się społeczeństwa, - wzrost ilości osób niepełnosprawnych, - brak miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych - brak opieki ze strony rodziny, - ogólna sytuacja finansowa kraju nie sprzyja osobom starszym, a nowy system emerytalny nie jest szansą na poprawę warunków życia

	osób starszych,

Kwestia osób uzależnionych

Mocne strony	Słabe strony
- wzrasta świadomość społeczna mieszkańców, dotycząca możliwości rozwiązywania problemów alkoholowych, - działalność Pełnomocnika Wójta ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii, - świetlice działające przy szkołach podstawowych i gimnazjach, - funkcjonowanie Oddziału Leczenia Odwykowego oraz Ośrodka Terapii Uzależnień w Nowym Targu, do którego kierowane są osoby z terenu gminy Dobra - działanie Punktu Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i współuzależnionych, oraz dla osób i rodzin w których występuje przemoc (możliwość korzystania z porad psychologa i terapeuty uzależnień	- przyzwolenie społeczne , mity i stereotypy funkcjonujące w społeczeństwie, - niewielka oferta pracy dla osób z wykluczenia społecznego, - brak organizacji pozarządowych, zajmujących się osobami uzależnionymi od alkoholu, - brak w okolicy izby wytrzeźwień, - opieszala procedura sądowa w stosunku do osób nadużywających alkoholu
Szanse	Zagrożenia
- kompleksowa realizacja Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - udział dzieci i młodzieży w programach profilaktycznych, promocja zdrowego trybu życia bez używek	- wzrost skali patologii i dysfunkcji rodziny, - wzrost liczby osób kierujących pojazdami pod wpływem alkoholu, - wzrost konsumpcji alkoholu przez dzieci i młodzieży, - mała skuteczność podejmowanych działań na rzecz osób uzależnionych,

Kwestie społeczne w sferze edukacji

Problemy	Przyczyny
- zmniejszenie liczby szkół, - doposażenie szkół, - trudności w nauce i problemy emocjonalne, - niska motywacja uczniów do udziału w zajęciach pozalekcyjnych, -wsparcie uzdolnionych uczniów z rodzin w trudnej sytuacji materialnej, -rak wiedzy rodziców w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, - zbyt mała ilość pomocy dydaktycznych, - brak Sali gimnastycznej, brak przedszkola na wsi, - brak świetlicy środowiskowej w szkole w Wilczycach, - za mała ilość zajęć pozalekcyjnych, - ograniczona możliwość dostępu do dóbr kultury (kina, teatru, muza)	- niż demograficzny, pobyt za granicą rodzin z obwodu szkoły, - ograniczone środki finansowe - alkoholizm w rodzinie, rozwód rodziców, emigracja zarobkowa jednego z rodziców, trudna sytuacja materialna rodziny, - nieumiejętność gospodarowania czasem, brak zainteresowania ze strony rodziców, - brak funduszy na rozwijanie talentów, - utrudniony dostęp do nabywania kompetencji wychowawczych. - brak środków finansowych

Możliwości i ograniczenia rozwoju gminy w zakresie edukacji na terenie gminy

Mocne strony	Słabe strony
- bogata oferta edukacyjna zajęć pozalekcyjnych - liczne imprezy kulturalne - współpraca szkół ze środowiskiem lokalnym, (straż, policja, GOPS, Ośrodek zdrowia, - współpraca z rodzicami, - bezpieczeństwo uczniów podczas zajęć lekcyjnych i pozalekcyjnych	- migracja młodych rodzin z dziećmi, - brak przemysłu(działalność rolnicza), - bezrobocie, niż demograficzny, -
Szanse	Zagrożenia
- dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi Caritas, kościołem, - dobry poziom edukacji,	- biurokracja przy tworzeniu programów, przepisy nie zrozumiałe, - napływ złych wzorców,

- zdobywanie funduszy Unijnych, - bezpieczna szkoła, - grupa miejscowych specjalistów w dziedzinie oświaty, - stworzenie funduszy stypendialnych dla uczniów zdolnych, - podniesienie wiedzy i kultury	- ograniczenia związane z pozyskiwaniem środków , - brak środków finansowych na wyposażenie, - ograniczona możliwość udziału miejscowej młodzieży we wszystkich formach zajęć dodatkowych organizowanych przez GOK w Dobrej ze względu na utrudnienia związane z dojazdem,

6.3 Analiza SWOT Gminy Dobra

Mocne strony	Słabe strony
— duży odsetek ludzi młodych, niski potencjał demograficzny — przywiązanie mieszkańców do swojego miejsca zamieszkania — dobra dostępność komunikacyjna — małe natężenie przestępczości — wzrost świadomości społecznej mieszkańców dotyczącej problemów społecznych — przyjacielskie relacje z sąsiadami	— bezrobocie, głównie wśród kobiet, — ubóstwo osób i rodzin stale korzystających z pomocy społecznej — mały wzrost liczby miejsc pracy; — niedostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna — niezbyt korzystna struktura wydatków i dochodów gminy (niski udział dochodów własnych i wydatków majątkowych) — obserwowana ilość zjawisk marginalizacji niektórych grup społecznych
Szanse	Zagrożenia
— rozwój przedsiębiorczości — rozwój turystyki, agroturystyki — rozwój handlu, — rozwój ekonomii społecznej — rozwój społeczeństwa obywatelskiego — wymiana doświadczeń i czerpanie wzorców w ramach miast partnerskich — wsparcie szkoleniowe — tworzenie i wdrażanie specjalnych programów pomocowych	— migracje ludzi młodych za pracą — rozbicie więzi rodzinnych, społecznych — rozluźnienie standardów moralnych — rozwój patologii/uzależnień — powiększenie się obszaru dysfunkcji rodzinnych — wzrost agresywnych zachowań dzieci i młodzieży — wzrost liczby uzależnionych od alkoholu w tym kobiet — bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych

— wykorzystanie zewnętrznych środków finansowych — rozwój społecznych grup wsparcia — wzrost znaczenia organizacji pozarządowych — polityka prorodzinna	problemów — brak zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby, starości — wyuczona bezradność, roszczeniowość postaw — pogłębiające się ubożenie rodzin ubogich — starzenie się społeczeństwa i stopniowe wyludnienie — izolacja społeczna — bierność społeczna — negatywne nastawienie społeczne do osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym — choroby psychiczne

7.PLANOWANIE DZIAŁAŃ.

7.1 Misja i wizja Gminy Dobra.

Misja

Gmina Dobra –integralny rozwój człowieka i otwarte społeczeństwo.

Wizja

Gmina Dobra miejscem bezpiecznym, przyjaznym, dbającym o wszechstronny rozwój swoich mieszkańców i ich zadowolenie z życia, posiadającym rozwiniętą bazę edukacyjną, sportową, kulturalną i społeczną.

Kluczowym zadaniem władz Gminy Dobra jest zapewnienie wysokiego poziomu życia swoim mieszkańcom, a więc stworzenie możliwości i warunków do rozwoju we wszystkich dziedzinach życia. Na szczególną uwagę zasługują osoby, które z takich czy innych przyczyn samodzielnie nie są w stanie włączyć się w szereg przemian podnoszących warunki życiowe społeczności lokalnej. Specjalistyczne wsparcie tych osób stworzy im szansę do rozwoju, a co za tym idzie przełoży się na spadek patologii społecznych w gminie. Zakres zadań związanych ze sferą społeczną oddziałującą na standard życia mieszkańców jest bardzo szeroki. Wizja rozwoju gminy zostanie zrealizowana poprzez działania z zakresu: sportu, rekreacji, turystyki, edukacji, kultury, opieki zdrowotnej i społecznej.

7.2 Cele strategiczne, operacyjne i zadania.

Celem Strategii są działania długookresowe i długofalowe, polegające na inwestycji w kapitał ludzki, system edukacji, aktywność obywatelską, poprawę sytuacji materialnej, co przekłada się na działania na rzecz poprawy zatrudnienia oraz budowania lokalnego rynku pracy. Kompleksowa pomoc osobom z problemami społecznymi powinna opierać się ponadto na profilaktyce, systematycznym monitorowaniu sytuacji społecznej i wczesnym reagowaniu na dostrzegane deficyty. Szczegółowa diagnoza i analiza sytuacji społecznej gminy Dobra połączona z badaniami ankietowymi, opiniami ekspertów zgromadzonych na warsztatach strategicznych, pozwoliła wyodrębnić następujące cele strategiczne:

- **Integracja osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem**
- **Tworzenie warunków sprzyjających umocnieniu instytucji rodziny i poprawa sytuacji życia dzieci i młodzieży**
- **Promowanie zatrudnienia oraz wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy**
- **Sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy Dobra**

Następnie w ramach poszczególnych celów strategicznych wyodrębniono cele operacyjne i zadania.

7.3 Harmonogram wdrażania strategii.

Cele strategiczne	Cele operacyjne	Zadania	Wykonawcy	Budżet
Integracja osób zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem	Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu	Udzielanie pomocy materialnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i innymi ustawami i Uchwałami Rady Gminy	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
		Badanie bezpieczeństwa socjalnego osób korzystających ze wsparcia materialnego	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
		Rozwijanie poradnictwa dla osób długotrwale korzystających z pomocy, praca socjalna) Realizowanie programów służących zaspakajaniu potrzeb dzieci z rodzin ubogich –	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne

	dożywianie w szkołach, stypendia szkolne, wyprawka szkolna, dopłaty do przedszkoli, wypoczynek wakacyjny dla dzieci , imprezy sportowe i kulturalne. Przeciwdziałanie		
	Wspieranie inicjatyw propagujących integrację środowisk z grup ryzyka socjalnego ze społecznością lokalną oraz przeciwstawiających się stereotypom na temat osób korzystających z pomocy społecznej, bezrobotnych i uzależnionych	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym	Bieżące informowanie niepełnosprawnych o możliwościach dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz możliwości zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
	Systematyczne świadczenie osobom niepełnosprawnym usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
	Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez systematyczną współpracę z PCPR, oraz PUP i informowanie środowiska o istniejących możliwościach zatrudnienia	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w	Stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa socjalnego ludzi starych	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
	Poprawa i rozwój usług opiekuńczych i wspierających ludzi w stałym miejscu	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne

	życiu społecznym ludzi starych, niepełnosprawnych i długotrwale ciężko chorych.	zamieszkania		
		Wspieranie osób opiekującymi się starszym, całkowicie niesamodzielnym członkiem rodziny (usługi opiekuńcze, poradnictwo psychologiczne i medyczne)	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
		Udzielanie pomocy materialnej osobom, rodzinom z grup ryzyka socjalnego	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
		Aktywizacja ludzi starszych poprzez edukację, kulturę, rekreację, sport i turystykę	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
		Organizowanie ogólnodostępnych badań profilaktycznych, specjalistycznych dla mieszkańców gminy	GOPS, NZOZ, Rada Gminy, Wójt Gminy	Środki własne i zewnętrzne
Tworzenie warunków sprzyjających umocnieniu instytucji rodziny i poprawa sytuacji życia dzieci i młodzieży	Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji : oraz stworzenie systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego	Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
		Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
		Umożliwienie dzieciom korzystania ze stypendium dla młodzieży utalentowanej	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek	Środki własne i zewnętrzne

		Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	
Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami,	Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich: Organizacja i finansowanie dożywiania w szkołach i przedszkolach, zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne, Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci, programy gminne np. Stypendia dla uzdolnionej młodzieży, stypendia socjalne pomoc materialna dla uczniów	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
	Tworzenie warunków do realizacji programów socjoterapeutycznych	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
	Rozwój nowych form działań osłonowo - aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
	Podjęcie działań w kierunku alternatywnych form spędzenia czasu wolnego przez dzieci i młodzież	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki,	Środki własne i zewnętrzne

		stowarzyszenia	
Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie	Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
	Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym W szczególności z GOPS, sądem i ich organami pomocniczymi , instytucjami oświaty, zakładami opieki zdrowotnej, organizacjami społecznymi	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
	Szkolenie dla kadry pedagogów, wychowawców i pracowników socjalnych na temat przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomani i przemocy wśród uczniów	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
	Tworzenie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia	Środki własne i zewnętrzne
	Organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych , festynów	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki,	Środki własne i zewnętrzne

			stowarzyszenia .	
		Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.	Rada Gminy, Wójt Gminy Szkoły i Przedszkola, Ośrodek Kultury i Biblioteki, stowarzyszenia .	Środki własne i zewnętrzne
Promowanie zatrudnienia oraz wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy	Monitoring socjalny - wypracowanie form postępowania wobec osób w sytuacji kryzysowej długotrwałego przebywania bez pracy	Stała współpraca z PUP w zakresie monitoringu i rozwiązywania zjawisk bezrobocia na terenie gminy: Organizacja staży absolwenckich i przygotowania zawodowego, Organizacja prac interwencyjnych Organizacja prac społeczno użytecznych	Rada i Wójt Gminy, GOPS, Stowarzyszenia, Urząd Pracy	Środki własne i zewnętrzne
		Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia w szczególności wśród kobiet i mężczyzn długotrwanie bezrobotnych	Rada i Wójt Gminy, GOPS, Stowarzyszenia, Urząd Pracy	Środki własne i zewnętrzne
	Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym w ty szczególnie bezrobotnym długotrwanie	Objęcie prac socjalną osób długotrwanie bezrobotnych, tak by zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia .w szczególności należy dążyć do udzielania bezrobotnym pomocy w zakresie poradnictwa, zapoznania z technikami poszukiwania pracy	Rada i Wójt Gminy, GOPS, Stowarzyszenia, Urząd Pracy	Środki własne i zewnętrzne
		Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, mogących tworzyć nowe miejsca pracy	Rada i Wójt Gminy, GOPS, Stowarzyszenia, Urząd Pracy	Środki własne i zewnętrzne

		Współpraca w zakresie organizowania szkoleń i zmiany kwalifikacji osób bezrobotnych.	Rada i Wójt Gminy, GOPS, Stowarzyszenia, Urząd Pracy	Środki własne i zewnętrzne
		Współudział w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku pracy, samorząd	Rada i Wójt Gminy, GOPS, Stowarzyszenia, Urząd Pracy	Środki własne i zewnętrzne
Sprawny system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii na terenie gminy Dobra	Pomoc dla osób i rodzin zagrożonych alkoholizmem	Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Wdrożenie stosownych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży (zwiększenie świadomości osób młodych odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek)	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Organizacja letniego wypoczynku dzieci z rodzin wysokiego ryzyka	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Aktywizacja osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych do podjęcia leczenia	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób uzależnionych od alkoholu	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
		Zwiększenie skuteczności i	Rad i Wójt	Środki

	dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych (współpraca z poradnią Odwykową w Nowym Targu i oddziałem psychiatrycznym	Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	własne i zewnętrzne
Przeciwdziałanie przemocy domowej	Tworzenie i realizacja programu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ofiar przemocy w rodzinie	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Zwiększenie skuteczności pomocy dla ofiar przemocy domowej (szerokie rozeznanie problemów w gminie, przy współpracy z policją, pielęgniarkami środowiskowymi, pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, kuratorem , sądem	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Współpraca środowisk nauczycielskich w zakresie profilaktyki przemocy domowej z pracownikami socjalnymi, lekarzem rodzinnym	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
Przeciwdziałanie powstawaniu narkomanii	Współpraca środowisk nauczycielskich w zakresie profilaktyki uzależnień (promocja zdrowego stylu życia, programy profilaktyczne w szkołach, dyskusje, pogadanki, warsztaty dla młodzieży	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne
	Szkolenia dla kadry pedagogów szkolnych, nauczycieli, pracowników socjalnych na temat przeciwdziałania narkomanii	Rad i Wójt Gminy, Szkoły, GKRPA, GOPS	Środki własne i zewnętrzne

7.4 Harmonogram wdrażania strategii na lata 2014 - 2020.

Cele operacyjne	Zadania	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Aktywne przeciwdziałanie bezrobociu	Udzielanie pomocy materialnej zgodnie z ustawą o pomocy społecznej i innymi ustawami i Uchwałami Rady Gminy	X	X	X	X	X	X	X
	Badanie bezpieczeństwa socjalnego osób korzystających ze wsparcia materialnego	X	X	X	X	X	X	X
	Rozwijanie poradnictwa dla osób długotrwale korzystających z pomocy, praca socjalna) Realizowanie programów służących zaspakajaniu potrzeb dzieci z rodzin ubogich – dożywianie w szkołach, stypendia szkolne, wyprawka szkolna, dopłaty do przedszkoli, wypoczynek wakacyjny dla dzieci , imprezy sportowe i kulturalne. Przeciwdziałanie	X	X	X	X	X	X	X
	Wspieranie inicjatyw	X	X	X	X	X	X	X

	propagujących integrację środowisk z grup ryzyka socjalnego ze społecznością lokalną oraz przeciwstawiających się stereotypom na temat osób korzystających z pomocy społecznej, bezrobotnych i uzależnionych							
Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnego udziału w życiu społecznym	Bieżące informowanie niepełnosprawnych o możliwościach dofinansowania uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz możliwości zakupu sprzętu rehabilitacyjnego	X	X	X	X	X	X	X
	Systematyczne świadczenie osobom niepełnosprawnym usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania	X	X	X	X	X	X	X
	Wspieranie rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych poprzez systematyczną współpracę z PCPR, oraz PUP i informowanie środowiska o istniejących	X	X	X	X	X	X	X

	możliwościach zatrudnienia							
Poprawa jakości życia oraz zwiększenie możliwości udziału w życiu społecznym ludzi starych, niepełnosprawnych i długotrwale ciężko chorych.	Stałe diagnozowanie potrzeb i bezpieczeństwa socjalnego ludzi starych	X	X	X	X	X	X	X
	Poprawa i rozwój usług opiekuńczych i wspierających ludzi w stałym miejscu zamieszkania	X	X	X	X	X	X	X
	Wspieranie osób opiekującymi się starszym, całkowicie niesamodzielnym członkiem rodziny (usługi opiekuńcze, poradnictwo psychologiczne i medyczne)	X	X	X	X	X	X	X
	Udzielanie pomocy materialnej osobom, rodzinom z grup ryzyka socjalnego	X	X	X	X	X	X	X
	Aktywizacja ludzi starszych poprzez edukację, kulturę, rekreację, sport i turystykę	X	X	X	X	X	X	X
	Organizowanie ogólnodostępnych badań profilaktycznych, specjalistycznych dla mieszkańców gminy	X	X	X	X	X	X	X
	Pomoc w likwidacji przyczyn dysfunkcji : oraz stworzenie	Wspieranie materialne rodzin z systemu pomocy społecznej i świadczeń	X	X	X	X	X	X

systemu wsparcia dla rodziny: psychologicznego, prawnego, socjalnego	rodzinnych, funduszu alimentacyjnego							
	Zintensyfikowanie i rozwój form pracy socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze środowisk niewydolnych wychowawczo	X	X	X	X	X	X	X
	Umożliwienie dzieciom korzystania ze stypendium dla młodzieży utalentowanej	X	X	X	X	X	X	X
Zapewnienie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do życia i rozwoju zgodnie z ich potrzebami i przysługującymi im prawami,	Zabezpieczenie potrzeb bytowych dzieci i młodzieży z rodzin ubogich: Organizacja i finansowanie dożywiania w szkołach i przedszkolach, zapewnienie odzieży, wyposażenia w artykuły szkolne, Organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci, programy gminne np. Stypendia dla uzdolnionej młodzieży, stypendia socjalne pomoc materialna dla uczniów	X	X	X	X	X	X	X
	Tworzenie warunków do realizacji programów	X	X	X	X	X	X	X

	socjoterapeutycznych							
	Rozwój nowych form działań osłonowo - aktywizujących na rzecz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej	X	X	X	X	X	X	X
	Podjęcie działań w kierunku alternatywnych form spędzenia czasu wolnego przez dzieci i młodzież	X	X	X	X	X	X	X
Współpraca z instytucjami i organizacjami zajmującymi się opieką i pomocą rodzinie	Wykorzystanie potencjału partnerów społecznych w realizacji pomocy dziecku i rodzinie	X	X	X	X	X	X	X
	Zintegrowanie działań na rzecz dziecka i rodziny ze środowiskiem lokalnym W szczególności z GOPS, sądem i ich organami pomocniczymi , instytucjami oświaty, zakładami opieki zdrowotnej, organizacjami społecznymi	X	X	X	X	X	X	X
	Szkolenie dla kadry pedagogów, wychowawców i pracowników socjalnych na temat przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomani i	X	X	X	X	X	X	X

	przemocy wśród uczniów							
	Tworzenie programów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i innych	X	X	X	X	X	X	X
	Organizowanie imprez integracyjnych i kulturalnych, festynów	X	X	X	X	X	X	X
	Upowszechnianie informacji o podmiotach świadczących pomoc dziecku i rodzinie.	X	X	X	X	X	X	X
Monitoring socjalny - wypracowanie form postępowania wobec osób w sytuacji kryzysowej długotrwałego przebywania bez pracy	Stała współpraca z PUP w zakresie monitoringu i rozwiązywania zjawisk bezrobocia na terenie gminy: Organizacja staży absolwenckich i przygotowania zawodowego, Organizacja prac interwencyjnych Organizacja prac społeczno użytecznych	X	X	X	X	X	X	X
	Bieżący monitoring ofert programowych i ewentualne opracowanie projektów mających na celu rozwiązywanie problemu bezrobocia	X	X	X	X	X	X	X

	w szczególności wśród kobiet i mężczyzn długotrwale bezrobotnych							
Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom bezrobotnym w tym szczególnie bezrobotnym długotrwale	Objęcie pracą socjalną osób długotrwale bezrobotnych, tak by zachęcać je do systematycznego poszukiwania zatrudnienia .w szczególności należy dążyć do udzielania bezrobotnym pomocy w zakresie poradnictwa, zapoznania z technikami poszukiwania pracy	X	X	X	X	X	X	X
	Tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla potencjalnych inwestorów, mogących tworzyć nowe miejsca pracy	X	X	X	X	X	X	X
	Współpraca w zakresie organizowania szkoleń i zmiany kwalifikacji osób bezrobotnych.	X	X	X	X	X	X	X
	Współdziałanie w programach realizowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego przez instytucje rynku	X	X	X	X	X	X	X

	pracy, samorząd							
Pomoc dla osób i rodzin zagrożonych alkoholizmem	Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem	X	X	X	X	X	X	X
	Wdrożenie stosownych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży (zwiększenie świadomości osób młodych odnośnie zagrożeń wynikających ze stosowania używek)	X	X	X	X	X	X	X
	Organizacja letniego wypoczynku dzieci z rodzin wysokiego ryzyka	X	X	X	X	X	X	X
	Aktywizacja osób uzależnionych od alkoholu i współuzależnionych do podjęcia leczenia	X	X	X	X	X	X	X
	Opracowanie i realizacja Gminnego Programu Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii	X	X	X	X	X	X	X
	Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób	X	X	X	X	X	X	X

	uzależnionych od alkoholu							
	Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii w zakresie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych (współpraca z poradnią Odwykową w Nowym Targu i oddziałem psychiatrycznym	X	X	X	X	X	X	X
Przeciwdziałanie przemocy domowej	Tworzenie i realizacja programu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ofiar przemocy w rodzinie	X	X	X	X	X	X	X
	Zwiększenie skuteczności pomocy dla ofiar przemocy domowej (szerokie rozeznanie problemów w gminie, przy współpracy z policją, pielęgniarkami środowiskowymi, pracownikami socjalnymi, pedagogami szkolnymi, kuratorem , sądem	X	X	X	X	X	X	X
	Współpraca środowisk nauczycielskich w zakresie profilaktyki przemocy domowej z	X	X	X	X	X	X	X

	pracownikami socjalnymi, lekarzem rodzinnym							
	Współpraca z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu	X	X	X	X	X	X	X
Przeciwdziałanie powstawaniu narkomanii	Współpraca środowisk nauczycielskich w zakresie profilaktyki uzależnień (promocja zdrowego stylu życia, programy profilaktyczne w szkołach, dyskusje, pogadanki, warsztaty dla młodzieży	X	X	X	X	X	X	X
	Szkolenia dla kadry pedagogów szkolnych, nauczycieli, pracowników socjalnych na temat przeciwdziałania narkomanii	X	X	X	X	X	X	X

8. MONITORING I EWALUACJA STRATEGII

8.1 System monitorowania strategii.

Monitoringiem i ewaluacją objęte będą postępy w realizacji Strategii na dwóch poziomach: poszczególnych zadań i projektów oraz celów operacyjnych i strategicznych.

Monitoring prowadzony będzie jako:

- monitoring wskaźnikowy – w oparciu o oczekiwane wskaźniki osiągnięć
- monitoring społeczny – na podstawie wyników badania opinii, w szczególności poprzez konsultacje społeczne.

Poziom osiągnięcia każdego celu operacyjnego będzie mierzony raz na trzy lata poczynając od 2015 roku, a poszczególnych zadań i projektów realizacyjnych raz na dwa lata.

Istotny element systemu monitorowania stanowić będzie sporządzanie sprawozdania z planu realizacyjnego wraz ze wskazaniem zadań zrealizowanych, zrealizowanych częściowo i nie rozpoczętych oraz identyfikacją przyczyn problemów i prezentacją propozycji ich przezwyciężenia.

Bazą informacji statystycznej, zbieranej na potrzeby wskaźników monitorowania będą źródła statystyki państwowej (GUS) na poziomie gminy. Poza tym bazę tą będą stanowiły informacje i dane otrzymane od instytucji i organizacji, grup środowiskowych biorących udział w programach związanych z poszczególnymi celami realizacji Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobra. Dodatkowo dane uzyskane dzięki wykorzystaniu ankiet oraz szerokiego udziału mieszkańców służyć będą ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów strategii. Częstotliwość pomiaru, a także raporty wskaźników ustalone będą w zależności od ich kategorii.

Wskaźniki ewaluacyjne

Jednym z podstawowych instrumentów umożliwiających przeprowadzenie monitoringu i ewaluacji i uzyskanie wiarygodnych wyników będą wskaźniki pomiaru osiągnięć celów wytyczonych przez strategię. Wskaźnik może być zdefiniowany jako pomiar celu, który ma zostać osiągnięty, zaangażowanych środków, otrzymanego efektu, miernika jakości lub zmiennej wynikającej z kontekstu. Rozróżniamy następujące rodzaje wskaźników:

- wskaźniki zasobów – przedstawiają informacje o środkach finansowych, rzeczowych oraz zasobach ludzkich, które są wykorzystywane do wdrożenia danego zadania/ projektu; w ujęciu tym wskaźniki te odnoszą się do wielkości alokacji budżetowych na danym poziomie pomocy; np. liczba dni pracy ekspertów czy koszt budowy mieszkania socjalnego;

- wskaźniki wyników, odnoszą się do bezpośrednich konsekwencji działań zadania/ projektu – oddziałujących na bezpośrednich beneficjentów; wskaźniki te mogą mieć charakter fizyczny (np. liczba osób przeszkolonych) lub finansowy (zmniejszenie kosztów leczenia);

- wskaźniki oddziaływania, odnoszą się do konsekwencji zadania/ projektu (zamierzonych i niezamierzonych, pozytywnych i negatywnych) wykraczających poza efekty bezpośrednie – krótkoterminowe; można wyróżnić dwa rodzaje oddziaływania:

- oddziaływanie bezpośrednie – efekty, które pojawiają się po pewnym upływie czasu, ale są bezpośrednio związane z podjętymi działaniami i beneficjentami bezpośrednimi;

- oddziaływanie pośrednie – wszystkie inne rodzaje efektów – niezamierzone przez daną interwencję lub wynikające z niej działania.

Przykłady wskaźników oddziaływania, to np. spadek stopy bezrobocia w regionie w wyniku realizacji programu szkoleniowego, wzrost liczby przedsiębiorstw w wyniku działania sieci wsparcia biznesu itd.

Obiektywnie weryfikowalne wskaźniki opisują cele przedsięwzięcia przy pomocy wielkości mierzalnych. Z punktu widzenia wiarygodności i spójności procesu monitoringu i ewaluacji wskaźnik powinien spełniać określone kryteria. Często stosowaną prostą zasadą odnoszącą się do definiowania wskaźników jest zasada SMART:

Specific – określony – odniesienie się do określonych elementów matrycy logicznej projektu,

Measurable – mierzalny (kwantyfikowalny) – w zakresie dostępnych źródeł weryfikacji,

Achievable – możliwy do osiągnięcia po akceptowalnych kosztach, realistyczny,

Relevant – właściwy w stosunku do potrzeb (w tym wypadku, np. wynikających z zakresu ewaluacji),

Timely – ograniczony czasowo – czyli odnoszący się do granic czasowych projektu lub zakresu badania ewaluacyjnego.

Wskaźnikami oceny monitorowania celów strategicznych i szczegółowych Strategii będą np:

- wymierne ilości zmodernizowanych obiektów i infrastruktury komunalnej dla funkcjonowania instytucji i organizacji ze sfery rozwiązywania problemów społecznych;
- ilość zlikwidowanych barier architektonicznych;
- ilość uruchomionych działalności gospodarczych;
- ilość stworzonych nowych miejsc pracy, w tym dla osób niepełnosprawnych;
- ilość oddanych do użytkowania mieszkań (w tym socjalnych);
- liczba osób mających problemy opiekuńczo – wychowawcze, którym skutecznie udzielono pomocy;
- liczba osób uchronionych przed przemocą w rodzinie;
- liczba osób, które podjęły leczenie odwykowe;
- ilość zorganizowanych kampanii na rzecz profilaktyki antyalkoholowej i antynarkotykowej oraz liczba osób, do których dotarły materiały i ulotki informujące o zagrożeniu związanym z tymi patologiami w ramach systemu sieciowej pomocy;
- liczba atrakcji (zajęć, imprez, itp.) organizowanych, głównie dla dzieci i młodzieży, mających na celu rozwój zainteresowań oraz promocję zdrowego stylu życia;
- procentowy wzrost mieszkańców zadowolonych z jakości życia w gminie.

W każdym realizowanym zadaniu zostaną zidentyfikowane wskaźniki, przed rozpoczęciem realizacji - zaplanowane, na końcu - osiągnięte. Każde zadanie zostanie podsumowane raportem pisemnym, przekazywanym do koordynatora strategii.

Wzór raportu:

zadanie/ projekt	instytucja/ organizacja realizująca	zaplanowane wskaźniki osiągnięć	osiągnięte wskaźniki	źródła danych
Nazwa i opis, cele		twarde	twarde	ankiety, listy obecności, dokumenty projektu, itp.
		miękkie	miękkie	

8.2 Ewaluacja strategii.

Ewaluacja strategii będzie to systematyczna i obiektywna jej ocena – jej zaplanowania, wdrożenia i rezultatów. Celem ewaluacji GSRPS jest określenie adekwatności i stopnia osiągnięcia celów, efektywności, skuteczności, wpływu i trwałości.

Ewaluacja stanowić będzie ocenę przedsięwzięć w kontekście ich wyniku, wpływu, oraz potrzeb, które miały zaspokajać. W tym ujęciu celem ewaluacji będzie weryfikacja osiągnięć danego przedsięwzięcia w realizacji do zaplanowanych oczekiwań oraz wykorzystanie uzyskanych w ten sposób informacji i doświadczeń przy projektowaniu i planowaniu podobnych działań w przyszłości. Rekomendacje i wnioski formułowane będą w oparciu o określone standardy i kryteria.

Logika interwencji

- osiągnięcie celów operacyjnych może być przedstawione poprzez produkty (np. dostarczenie określonej liczby szkoleń dla osób bezrobotnych);
 - realizacja celów szczegółowych/zadań może być przedstawiona poprzez rezultaty (np. osiągnięcia poprawy – w wyniku zrealizowanych szkoleń – w zakresie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych);
 - realizacja celów ogólnych/strategicznych może być przedstawiona poprzez wyniki oddziaływania strategii (np., ograniczenia bezrobocia wśród osób wcześniej bezrobotnych);
- Ewaluacja ocenić będzie wszystkie elementy logiki interwencji strategii - zarówno dla poziomu działań, produktów, rezultatów i oddziaływań, jak i na poziomie wszystkich rodzajów celów danej interwencji.

Zasadniczym celem ewaluacji będzie stałe doskonalenie skuteczności i efektywności interwencji publicznej, rozumiane w kategoriach pozytywnych efektów społecznych lub gospodarczych związanych z bezpośrednio z realizacją danej strategii. Celem ewaluacji będzie przede wszystkim uzyskanie niezależnej opinii na temat rzeczywistych lub potencjalnych sukcesów strategii oraz czynników które przyczyniły się osiągnięcia danych rezultatów. Jednym z celów ewaluacji jest również wymiar edukacyjny, to analiza mechanizmów działania strategii, próba identyfikacji dobrych praktyk w zarządzaniu strategią i ich upowszechnienie czy też analiza popełnionych błędów celem ich uniknięcia w przyszłości.

Kryteria ewaluacji

Jednym z ważnych elementów etapu planowania ewaluacji będzie podjęcie decyzji w jaki sposób ma być dokonana ocena, jakie kryteria ewaluacji powinny być zastosowane do określonego badania.

Główne kryteria ewaluacji:¹⁴

- Trafność: to stopień w jakim cele przedsięwzięcia są zgodne z wymaganiami beneficjenta, potrzebami lokalnymi oraz politykami i priorytetami partnerów/donorów; projekt/zadanie musi wynikać z rzeczywistych potrzeb lokalnych.
- Efektywność - to ocena właściwego przekształcania zasobów/środków (funduszy) ludzi, czasu itd. w efekty; efektywność koncentruje się na relacji między produktami,

¹⁴ Podręcznik zarządzania projektami miękkimi w kontekście Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006

rezultatami i/lub oddziaływaniem i środkami (w szczególności finansowymi) przeznaczonymi do ich uzyskania.

- Skuteczność - to stopień, w jakim przedsięwzięcie osiągnęło (lub ma osiągnąć) cele przy uwzględnieniu stopnia ważności tych celów; skuteczność porównuje to co zostało zrobione z tym co pierwotnie planowano.
- Oddziaływanie/użyteczność - to wszystkie konsekwencje wdrożenia strategii – krótko i długoterminowe, bezpośrednie i pośrednie, pozytywne i negatywne, przewidziane i nieprzewidziane; oddziaływanie jest miernikiem oceny szerszych konsekwencji na poziom lokalnym, regionalnym, czy krajowym.
- Trwałość - to stopień jakim efekty strategii oddziałują po jego zakończeniu; to prawdopodobieństwo kontynuacji tych efektów długim odstępem czasu; trwałość może być oceniana z punktu widzenia możliwości jej utrzymania i rozbudowy w przyszłości.

Proces ewaluacji

Ewaluacja strategii jest procesem wieloetapowym, na który składa się: planowanie, projektowanie, realizacja, raportowanie, wykorzystanie wyników ewaluacji.

- Planowanie ewaluacji GSRPS obejmuje następujące etapy:

- określenie celu (lub celów): zdefiniowanie problemów oraz podstawowych kryteriów ewaluacji, dzięki czemu otrzymamy odpowiedź na pytanie: po co przeprowadzamy ewaluację;
- wyznaczenie czasu badania: etapu w cyklu realizacji strategii, który będzie podlegał ewaluacji i wstępnego harmonogramu ewaluacji (rozpoczęcia, zakończenia, terminu dostarczenia raportu z ewaluacji);
- wskazanie zakresu: przedmiotowego (strategii poddanej ewaluacji lub innych obszarów interwencji czy zagadnień horyzontalnych); czasowego; terytorialnego oraz określenie zasobów potrzebnych do realizacji badania;
- wybór odbiorców: w zależności od sprecyzowania grup docelowych strategii czy innych zainteresowanych stron;
- identyfikacja dostępnych danych wyjściowych, czyli dokumentów programowych, raportów z monitoringu strategii, danych statystycznych, wyników wcześniejszych ewaluacji;

Projektowanie ewaluacji ma na celu sprecyzowanie i określenie oczekiwań stawianych wobec badania ewaluacyjnego, będzie składał się z następujących elementów:

- bardziej dokładnego określenia – sprecyzowania przedmiotu ewaluacji (przy uwzględnieniu wcześniejszych decyzji podjętych na etapie planowania),
- sformułowania listy szczegółowych pytań ewaluacyjnych,
- opracowania zakresu zadań dla wykonawcy badania oraz innych wymagań czy procedur prowadzenia badania ewaluacyjnego.

Istotnym elementem fazy projektowania będzie podjęcie decyzji co do metod, które będą stosowane w czasie badania ewaluacyjnego, jej szczegółowego zakresu oraz dostępnych zasobów. Zastosowane zostaną następujące rodzaje pytań ewaluacyjnych:

- opisowe, których celem jest obserwacja, opis i pomiar zmian (rejestracja tego, co się wydarzyło),
- przyczynowo - skutkowe, które pozwalają zrozumieć i ocenić relacje między przyczynami i skutkami (w jaki sposób i do jakiego stopnia określone zjawisko/zmiany można przypisać danej strategii),
- normatywne – odnoszące się do kryteriów ewaluacji (np. czy wyniki i wpływ interwencji są zadowalające w odniesieniu do postawionych celów, zadań, itd.),
- predyktywne – będące próbą określenia, co stanie się w rezultacie wprowadzenia danej interwencji (np. czy program nakierowany na zwalczanie bezrobocia na danym obszarze nie zagrozi już istniejącym miejscom pracy),
- krytyczne, których celem jest wsparcie procesu zmiany, np. z punktu widzenia postawy zgodności z wartościami (jak polityka w zakresie równych szans może być w większym stopniu akceptowana przez MŚP?, jakie są skuteczne strategie dla ograniczenia zjawiska wykluczenia społecznego).

Realizacja ewaluacji weźmie pod uwagę następujące fazy cyklu procesu ewaluacji:

- projektowanie ewaluacji (strukturalizacja) – szczegółowe określenie kryteriów i elementów ewaluacji, wybór narzędzi obserwacji i zestawu wskaźników;
- pozyskiwanie danych – zebranie danych koniecznych do analizy (danych administracyjnych – dokumentacji strategii, danych pierwotnych i wtórnych, wywiady z uczestnikami i beneficjentami);
- analiza danych – interpretacja zebranych danych (zestawienie danych i ich porównanie), analiza wykorzystująca takie narzędzia, jak weryfikacja hipotez, analiza przyczynowo - skutkowa, itd. – przy zastosowaniu metod statystycznych i innych;
- formułowanie ocen – ocena efektów strategii w odniesieniu do wcześniej sformułowanych pytań ewaluacyjnych.

Raport ewaluacyjny¹⁵

Raport ewaluacyjny będzie końcowym, najważniejszym produktem badania ewaluacyjnego, gdyż dostarczy informacji o jego wynikach oraz jest podstawą do akceptacji wyników prac zespołu ewaluacyjnego. Zastosowana zostanie następująca struktura raportu ewaluacyjnego:

- podsumowanie,
- tekst główny raportu,
- wnioski i zalecenia,
- aneksy,
- zastosowana metodologia,
- lista konsultowanych osób i organizacji,
- wykaz dokumentacji wykorzystanej przy ocenie,
- inne dokumenty techniczne (np. formularze ankiet, wykorzystane dane statystyczne).

¹⁵ Podręcznik zarządzania projektami miękkimi w kontekście Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Warszawa 2006.

ZAŁĄCZNIKI

Ankieta - wzór

Ankieta - Wypracowanie Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych

Szanowni Mieszkańcy Gminy Dobra

Urząd Gminy przystąpił do wypracowania **Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych**. Strategia precyzuje i zweryfikuje najważniejsze problemy społeczne w naszej gminie, a także określi sposoby ich rozwiązywania. Aby trafnie określić cele i zadania do realizacji potrzebna jest współpraca całej społeczności gminy. Prosimy o poważne potraktowanie ankiety i przemyślane odpowiedzi na zawarte w niej pytania.

Uwaga! Ankieta jest anonimowa!

Metryczka (wstawić X przy wybranej odpowiedzi):

Płeć: Kobieta Mężczyzna

Wiek: 13 – 16 17 – 25 26 – 59 60 i więcej

Zawód: uczeń rolnik przedsiębiorca pracownik umysłowy pracownik fizyczny
emeryt/rencista bezrobotny inny (jaki?)

Wykształcenie:

podstawowe zawodowe średnie policealne wyższe

W jakim stopniu jest Pan(i) zadowolony z następujących warunków życia w gminie Proszę zaznaczyć przy każdym stwierdzeniu poniżej jedną z możliwych odpowiedzi od 0 do 4		bardzo niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Niezadowolony/a	Zadowolony/a	bardzo zadowolony/a
1.	Organizacja czasu wolnego (koła zainteresowań, kluby sportowe)	0	1	2	3	4
2.	Dostęp do Internetu	0	1	2	3	4
3.	Dostęp do informacji na temat wydarzeń w gminie	0	1	2	3	4
4.	Dostęp do kultury: biblioteka, koncerty, wystawy	0	1	2	3	4
5.	Organizacja imprez cyklicznych w gminie	0	1	2	3	4
6.	Dostępność doradztwa psychologiczno - prawnego	0	1	2	3	4
7.	Poziom opieki społecznej	0	1	2	3	4
8.	Poziom opieki zdrowotnej	0	1	2	3	4
9.	Bezpieczeństwo publiczne	0	1	2	3	4

10.	Warunki mieszkaniowe	0	1	2	3	4
11.	Miejsca rekreacji (np. parki, skwery, place zabaw)	0	1	2	3	4
12.	Jakość szkół	0	1	2	3	4
13.	Dostępność przedszkoli	0	1	2	3	4
14.	Żywotność lokalnej tradycji i historii w codziennym życiu	0	1	2	3	4
15.	Siła więzi międzyludzkich integrujących mieszkańców	0	1	2	3	4
16.	Dostępność handlu i usług	0	1	2	3	4
17.	Poziom udziału mieszkańców w życiu publicznym gminy	0	1	2	3	4

W każdym pytaniu od 1 do 6 prosimy o zaznaczenie (X) 2 wybranych odpowiedzi:

10. Jakie problemy społeczne dzieci i młodzieży uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak pozytywnych wzorców i autorytetów
- Przemoc ze strony rodziców
- Alkohol i papierosy
- Narkotyki
- Chuligaństwo
- Brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu
- Bezproduktywne spędzanie czasu wolnego
- Inne (jakie?)

11. Jakie problemy społeczne rodzin uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Nieporadność życiowa
- Ubóstwo
- Bezrobocie
- Alkoholizm
- Bezradność opiekuńczo-wychowawcza
- Brak poradnictwa psychologiczno - prawnego
- Niski poziom wzajemnej pomocy pomiędzy rodzinami
- Zanikanie tradycyjnych form spotkań rodzinnych
- Inne (jakie?)

12. Jakie problemy społeczne osób starszych uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Izolacja społeczna (samotność)
- Izolacja rodzinna (odrzućenie)
- Niepełnosprawność
- Niezdolność do samoobsługi
- Brak zorganizowanych form wspólnego spędzania czasu
- Inne (jakie?)

.....
 13. Jakie problemy społeczne w obszarze opieki zdrowotnej uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Długi okres oczekiwania na usługi medyczne
- Mała liczba lekarzy specjalistów
- Ograniczona liczba wizyt domowych lekarza u osób przewlekle chorych i niepełnosprawnych
- Inne (jakie?)

.....
 14. Jakie problemy społeczne w obszarze edukacji uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak placówek wychowania przedszkolnego
- Brak wykorzystania bazy szkolnej w czasie wolnym od nauki
- Niedostateczne wsparcie psychologiczno-pedagogiczne
- Brak stołówek szkolnych
- Inne (jakie?)

.....
 15. Jakie problemy społeczne w obszarze sportu i kultury uważa Pan/Pani za najważniejsze na terenie naszej gminy?

- Brak organizacji pozarządowych inspirujących działalność kulturalną i sportową
- Brak wiejskich świetlic i ognisk kultury
- Nie w pełni wykorzystany potencjał historii i kultury regionu
- Niewykorzystany potencjał uzdolnionej i utalentowanej młodzieży
- Zbyt mało imprez i wydarzeń środowiskowych
- Inne (jakie?)

16. Poniżej są wymienione zadania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych na terenie gminy. Proszę używając skali od 1 do 10 ocenić, na ile ważne są poszczególne zadania przez wpisanie jednej z cyfr ze skali w kolumnie po prawej stronie za każdym zadaniem.

1-----2-----3-----4-----5-----6-----7-----8-----9-----

10

mało ważne

bardzo

ważne

1	utworzenie punktu informacyjnego w gminie oferującego usługi doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy	
2	mobilny punkt pomocy specjalistycznej dla osób uzależnionych	
3	Dzienny Dom Pomocy Społecznej	
4	likwidacja barier architektonicznych w urzędach	

5	mieszkania chronione, lokale socjalne	
6	usługi opiekuńcze dla osób starszych i/lub niepełnosprawnych	
7	stworzenie sieci pomocy sąsiedzkiej	
8	założenie grupy wsparcia dla osób niepełnosprawnych	
9	założenie grupy wsparcia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie	
10	organizacja miejsc zakwaterowania dla sprawców przemocy	
11	założenie wolontariatu	
12	finansowanie płatnych szczepionek dla dzieci	
13	zwiększenie dostępu do lekarzy specjalistów(kardiolog, diabetolog, onkolog)	
14	pomoc psychologa/terapeuty, profilaktyka uzależnień dla dzieci, młodzieży i dorosłych	
15	stypendia dla dzieci z ubogich rodzin	
16	zapewnienie dostępu do pedagoga, logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach	
17	wydłużenie czasu pracy przedszkoli	
18	poszerzenie oferty o oddział żłobkowy	
19	zwiększenie ilości obiektów sportowo-rekreacyjnych na terenie placówek oświatowych	
20	potrzeba pedagogizacji rodziców i dzieci	

17. Jeśli według Pana/Pani pominęliśmy w ankiecie jakiś ważny problem, to proszę go opisać w tym miejscu:

.....

18 Jeśli według Pana/Pani warto podjąć inne zadania, inicjatywy na rzecz integracji społecznej mieszkańców, które nie zostały wcześniej wymienione w ankiecie, to proszę wymienić poniżej.....

DZIĘKUJEMY!

Proponowane projekty

Realizatorami projektu będą szkoły z terenu gminy Dobra

Utworzenie świetlicy środowiskowej,

My naukę lubimy i sprawdzianu się nie boimy

Wyposażenie szansa na nowoczesność

Cele projektu

1..Efektywne wykorzystanie czasu wolnego przez dzieci

a. Rozwój zainteresowań

b. Indywidualizacja potrzeb dzieci

2. uzyskanie wyższych wyników na sprawdzianie po kl. VI

3. Wzbogacenie oferty dla dzieci

a) wykorzystanie nowoczesnych pomocy (tablice interaktywne w pracy)

Beneficjenci korzystający z programu

1. Dzieci i młodzież z całej wsi,

2. Uczniowie klasy V, VI Szkoły podstawowej

3 uczniowie, młodzież i nauczyciele

Zadania

1. Wyznaczenie pomieszczenia na świetlicę

a. pozyskać środki na prowadzenie zajęć pozalekcyjnych

b. zapewnić opiekę

c. ustalić terminarz zajęć

e Harmonogram wdrożenia

2. utrwalanie i poszerzanie wiedzy i umiejętności wymaganych na sprawdzianach

a. monitorowanie przebiegu zajęć

b. analiza wyników sprawdzianu uzyskanych przez uczniów uczęszczających na zajęcia

3. analiza potrzeb możliwych do zaspokojenia przez nowe wyposażenie

a. dostęp do nowych technologii informatycznych

b. zakup sprzętu

c. instalacja i szkolenie kadry

d. promocja projektu zajęcia otwarte dla nauczycieli i rodziców

2. Harmonogram zostanie opracowany po otrzymaniu zgody na utworzenie świetlicy i zabezpieczeniu środków finansowych